

KUOPIO

SEURANTARAPORTTI TAMMI-SYYSKUU 2022

Kuopion kaupunki, Talous- ja omistajaohjaus

24.10.2022

Sisällysluettelo

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste.....	3
Ennuste vuodelle 2022	4
Väestönmuutos tammi-elokuu.....	5
Väestönmuutos vertailukaupungeissa tammi-elokuu	6
Työttömyys elokuu.....	7
Asuntorakentaminen tammi-syyskuu.....	8
Palvelualueiden toimintakate.....	9
Koko kaupungin toimintakate	10
Tilinpäätösennuste.....	11
Palvelualueiden seurantatekstit.....	12
Rahoituslaskelma	14
Verotulojen kehitys	15
Lainakannan kehitys	16
Investointimenot tammi-syyskuu	17
Henkilötyövuosien kehitys tammi-syyskuu.....	18
Sairauspoissaolojen kehitys tammi-syyskuu.....	19
Investointien seuranta ja toteumaennuste	20
Talousarvion 2022 valtuustoon nähden sitovat mittarit.....	26
Johdon katsaukset.....	27
Elinvoima- ja konsernipalvelut.....	27
Kaupunkiympäristön palvelualue.....	28
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	29
Kasvun ja oppimisen palvelualue	30
Perusturvan palvelualue	31
Terveystuon palvelualue.....	33
Isäntäkuntapalvelut.....	34
Keskusvaalilautakunta	35
Tarkastustoimi	35
Kuopion Tilapalvelut	36
Pohjois-Savon pelastustoimi	37
Keskeisten tytäryhteisöjen osavuosiseläykset	39
Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden seuranta	48

KUOPIO

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste

Tammi-syyskuu 2022

Kaupunginhallitus 24.10.2022

Ennuste vuodelle 2022

Kaupungin talouden ennustetaan kuluvana vuonna toteutuvan noin 10,5 M€ talousarviota paremmin, jolloin alijäämää syntyy -5,4 M€ (talousarviossa -15,9 M€). Suurimpina riskitekijöinä ovat perusturvan palveluostot sekä erikoissairaanhoidon menokasvu, myös varhaiskasvatuksen palveluseleiden indeksitarkistus lisää kustannuksia. Vero- ja valtionosuustulojen arvioitu parempi kertymä kattaa ylitysriskit ja kääntää ennustetun alijäämän talousarviota pienemmäksi.

Kunta-alan palkkaratkaisun vaikutuksia kuluvana vuonna kompensoi osin lakkojen aikana säästyneet henkilöstömenot. Lisämäärärahojen tarve palvelualueilla arvioidaan syksyn kuluessa, sillä tilanteeseen vaikuttavat yhtä lailla työvoiman saatavuusongelmat, edelleen jatkuvat koronan hoidon menot, Ukrainan sodan vaikutus yleiseen taloustilanteeseen ja kustannustasoon.

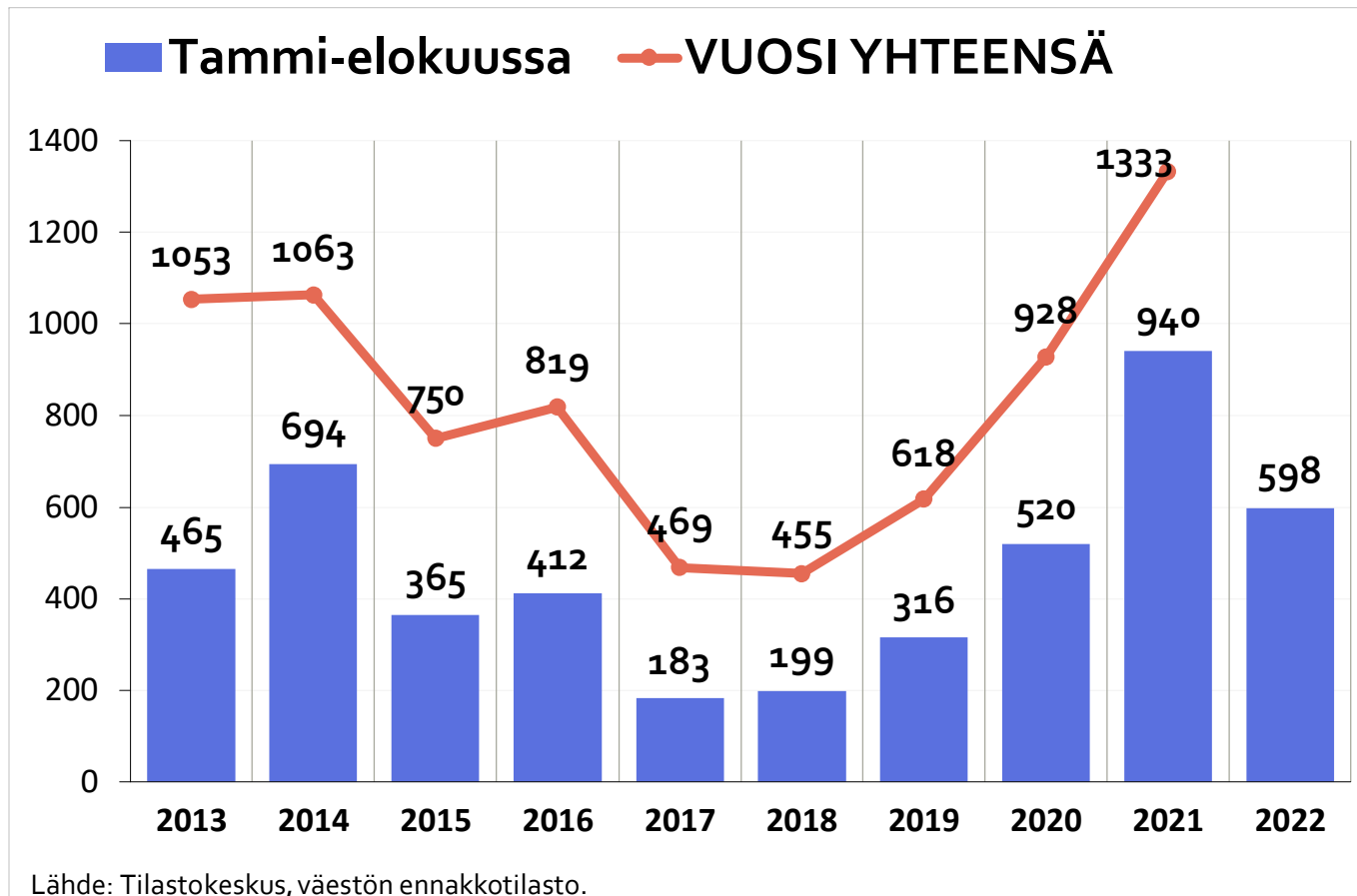
Verotulojen ennustetaan toteutuvan 18,9 M€ talousarviota paremmin. Syyskuun loppuun mennessä tilitetyt verot olivat lähes 7 % kasvussa viime vuoteen verrattuna. Ennakkopidätykset palkoista kehittyvät suotuisasti edelleen ja myös yhteisöjen osalta kuluvan vuoden ennakkoerot ovat kasvussa. **Valtionosuustulojen** arvioidaan toteutuvan 3,2 M€ talousarviota paremmin. Kesken vuotta tapahtunut muutos johtuu matkakuluvähennyksen korotuksen aiheuttaman verotulojen menetyksen kompensoitiosta kunnille.

Kaupungin lainamäärä jäi vuoden 2021 lopussa arvioitua pienemmäksi ja tulo-rahoitus on ollut poikkeuksellisen hyvä, mikä näkyy kassatilanteessa ja vaikuttaa myönteisesti myös kuluvan vuoden lainanottoon. Kaupungin lainamäärän ennustetaan olevan noin 453 M€ vuoden lopussa, mikä on noin 58,2 M€ budjetoitua pienempi. Myös korkokulut jäävät alle budjetoidun.

Asukasluku on kasvanut noin 600 hengellä vuodenvaihteen tilanteeseen nähden. Opiskelijoiden tulomuutto nostaa väkilukua vielä syyskuussa.

Työttömyys on vuoden takaiseen verrattuna 1,4 %-yksikköä alemmalla tasolla. Vertailukaupunkien joukossa Kuopio sijoittuu erittäin hyvin. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus muodostuu yhä suuremmaksi pullonkaulaksi monilla aloilla.

Väestönmuutos tammi-elokuu 2022

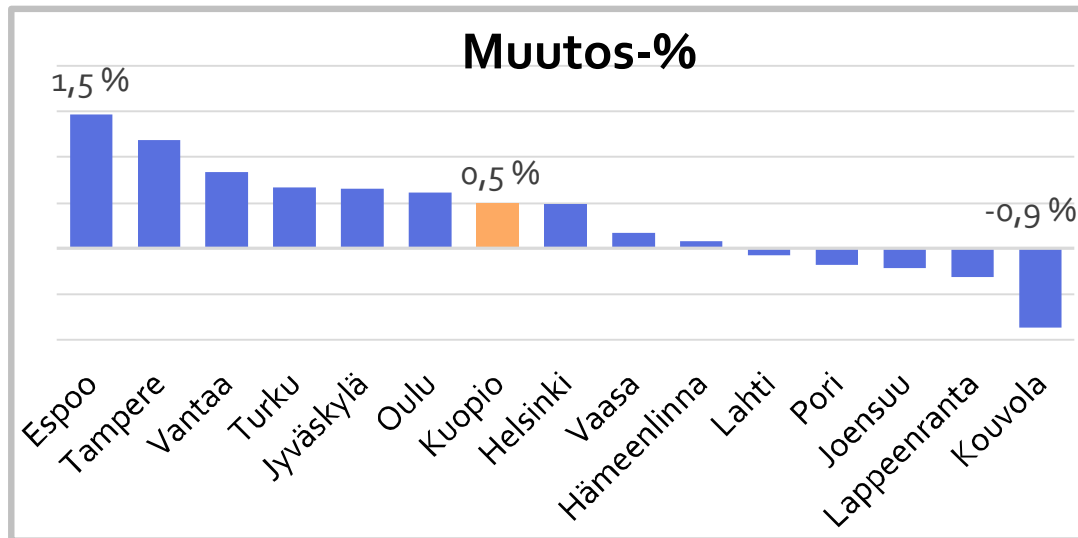
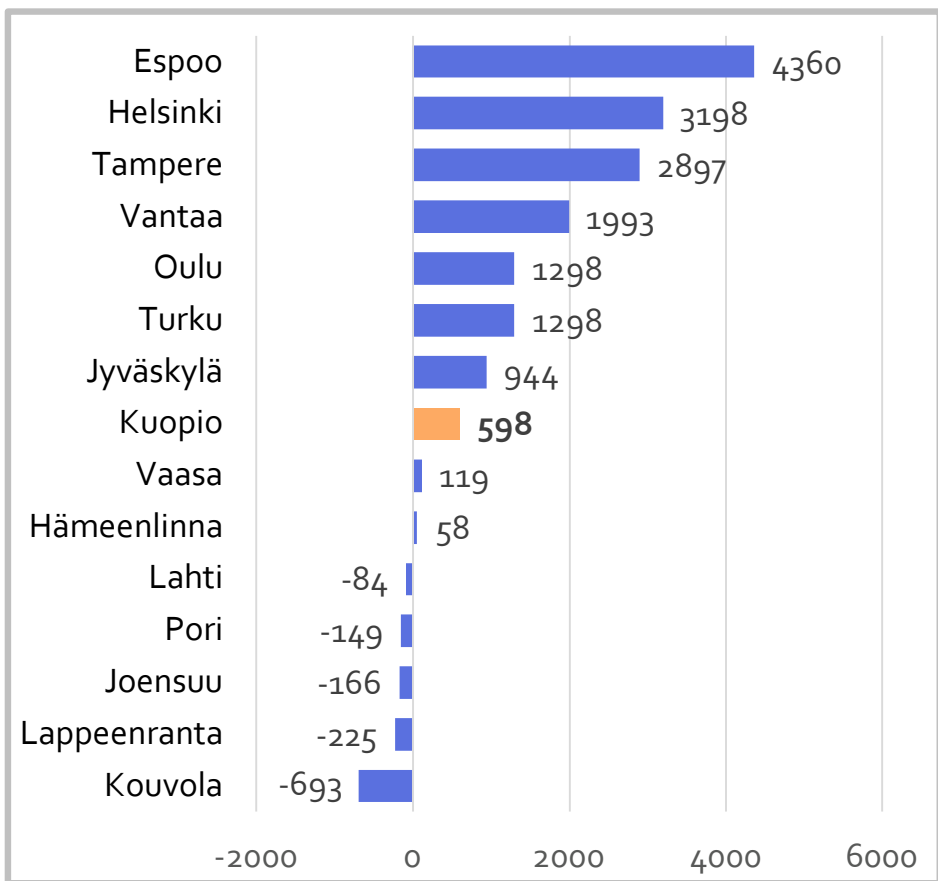

Väkiluku
 31.8.2022
122 141
 31.12.2021
121 543
 Muutos 1333, 1,1 %

Väestönkasvu tammi-elokuulta 2022 on 598 henkeä. Opiskelijoiden tulomuutto nostaa väkilukua vielä syyskuussa.

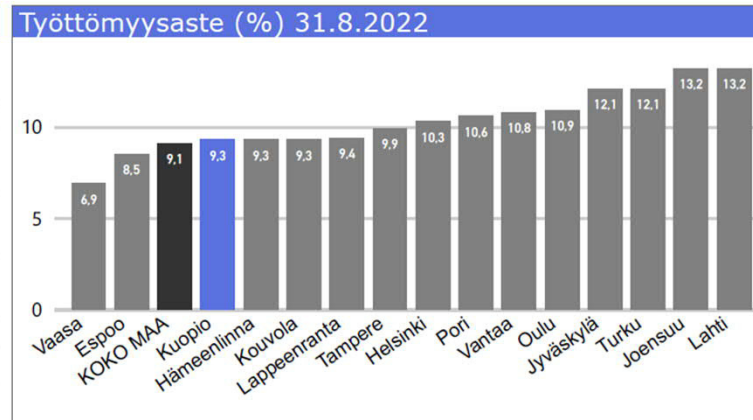
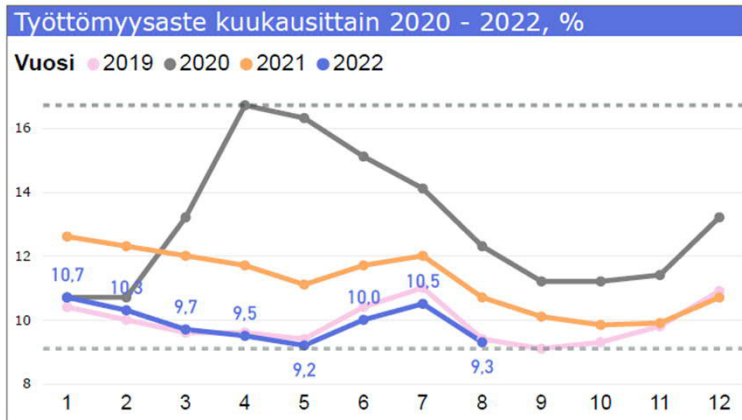
Tammi-elokuu 2022:
 Luonnollinen väestönmuutos -164
 Kuntien välinen muuttovoitto +506
 Nettomaahanmuutto +241

Väestönmuutos vertailukaupungeissa tammi-elokuu 2022

Siilinjärvi +24, 0,1 %

Työttömyys elokuu 2022

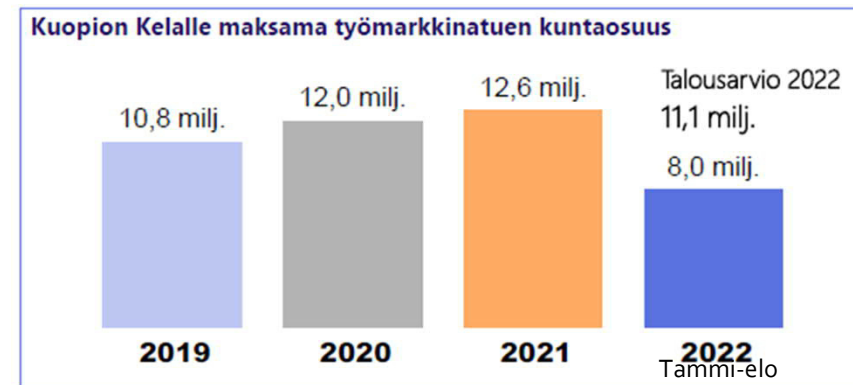

Elokuun työttömyysaste oli 9,3 %. Työttömiä oli 5381 henkeä, joista lomautettuja oli vain 185. Pitkäaikaisyöttömien määrä väheni 7,6 % viime vuoteen verrattuna. Avoimia työpaikkoja oli 2447, joka oli 214 enemmän kuin vuosi sitten.

Kuopion työttömyysaste on pieni vertailukaupunkien joukossa.

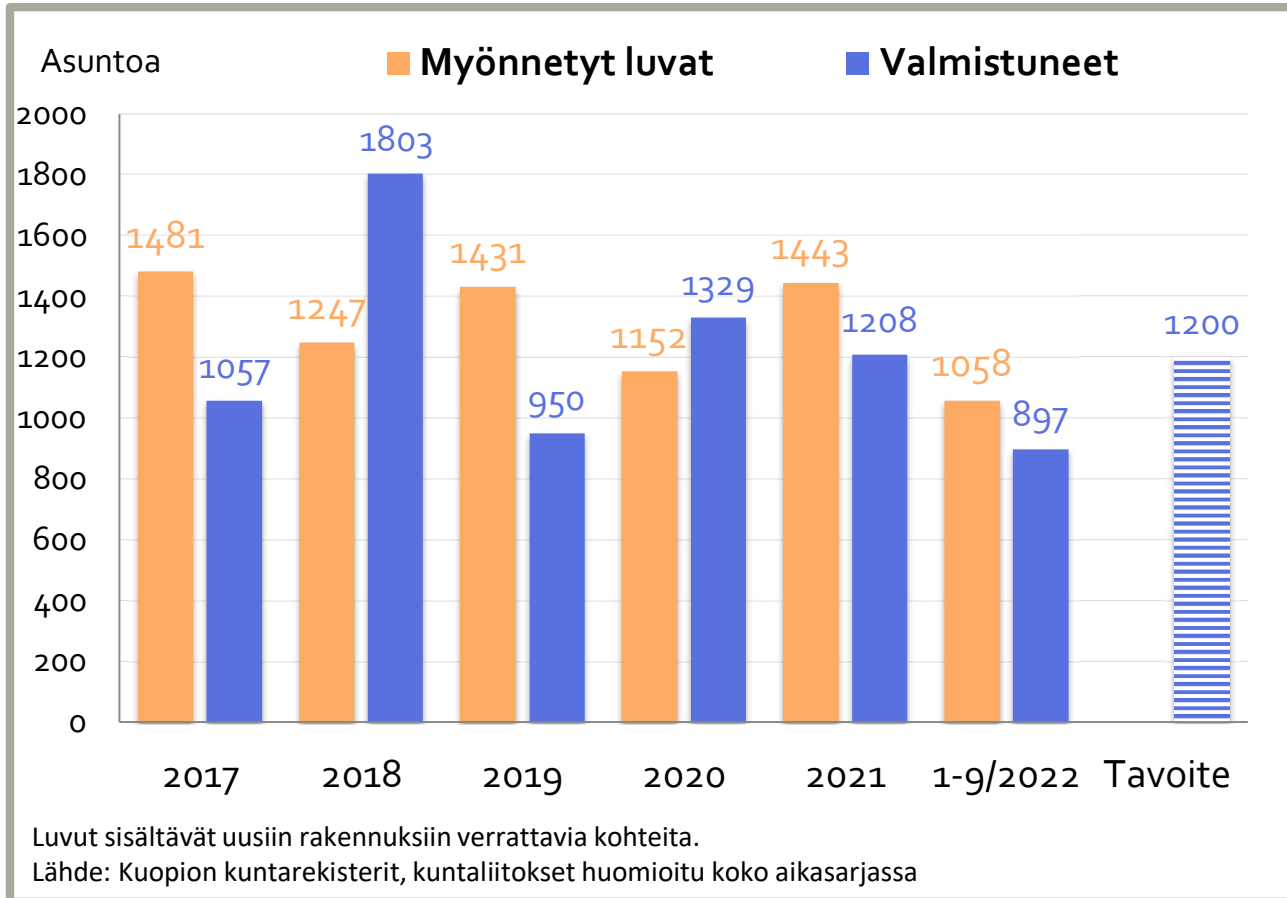
Kuopio maksaa Kelalle työmarkkinatuen kuntaosuutta noin 8,0 M€ tammielokuussa. Saajia oli 2123 henkeä elokuussa.

Työttömien määrä elokuussa 2018 - 2022

Lähde: TEM

Asuntorakentaminen tammi-syyskuu 2022

Tammi-syyskuussa valmistui 897 asuntoa, joka oli miltei yhtä paljon kuin vuosi sitten (884). Lupia asuntojen rakentamiseen haettiin 1058, joka oli vähemmän kuin vuosi sitten (1283).

Tammi-syyskuun rakentaminen vastaa vuodelle 2022 asetettua 1200 asunnon tavoitetta.

Palvelualueet 2022

Tammi-syyskuu

Toimintakate 1000 €

	2021 Tot. 30.09.	2022 Tot. 30.9.	%-ero	Ta 2022 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Keskusvaaliltk. ja tarkastustoimi	-858	-468	-45,5 %	-609	-579	30
Yleishallinto	-10 684	-16 867	57,9 %	-25 892	-25 649	243
Elinvoima- ja konsernipalvelu	-19 081	-19 272	1,0 %	-26 178	-26 329	-152
Kaupunkiympäristö	2 633	3 212	22,0 %	-2 500	-700	1 800
Hyvinvoinnin edistäminen	-31 551	-33 147	5,1 %	-43 345	-44 165	-820
Kasvun ja oppiminen	-153 850	-158 292	2,9 %	-218 268	-220 268	-2 000
Perusturvan palvelualue	-136 986	-142 622	4,1 %	-192 764	-198 603	-5 839
Terveystuolto	-209 047	-206 753	-1,1 %	-275 201	-281 397	-6 196
josta erikoissairaanhoito	-144 255	-139 991	-3,0 %	-185 300	-190 484	-5 184
Oikaisu	-1	-3				
Toimintakate yhteensä	-559 426	-574 212	2,6 %	-784 758	-797 691	-12 933

Koko kaupunki 2022

Tammi-syyskuu

Toimintakate

1000 €

	2021 Tot. 30.9.	2022 Tot. 30.9.	%-ero	Ta 2022 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Ydinkaupunki	-559 426	-574 212	2,6 %	-784 758	-797 691	-12 933
Tilapalvelut	27 045	28 013	3,6 %	36 160	36 195	36
P-S Pelastuslaitos	2 697	-103	-103,8 %	1 273	1 154	-120
Isäntäkuntapalvelut	52	-367	-805,8 %	0	0	0
Toimintakate yht.	-529 632	-546 668	3,2 %	-747 325	-760 342	-13 017

Toimintakate
heikkeni 3,2 %
tammi-syyskuussa
koko kaupungin
tasolla
verrattuna viime
vuoden vastaavaan
ajankohtaan.

Tilinpäätösennuste 2022

Tammi-syyskuu

1000 €

	2021 Tot. 30.09.	2022 Tot. 30.09.	%-ero	TA 2022 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
TOIMINTATUOTOT	213 229	221 830	4,0 %	289 532	291 826	2 293
TOIMINTAKULUT	-742 862	-768 499	3,5 %	-1 036 857	-1 052 168	-15 311
TOIMINTAKATE	-529 632	-546 668	3,2 %	-747 325	-760 342	-13 017
VEROTULOT	387 435	413 842	6,8 %	530 000	548 900	18 900
VALTIONOSUUDET	173 376	182 620	5,3 %	241 477	244 650	3 173
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	7 628	10 793	41,5 %	10 513	12 847	2 334
VUOSIKATE	38 807	60 587	56,1 %	34 665	46 055	11 389
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 956	-37 086	6,1 %	-50 662	-51 563	-901
SATUNNAISET ERÄT						0
RAHASTOJEN MUUTOS						0
POISTOERON MUUTOS	112	96		130	130	0
TILIKAUDEN TULOS	3 963	23 596	495,4 %	-15 867	-5 379	10 488

Palvelualueet - talousarvion ja ennusteen erotus

YLEISHALLINTO +0,2 M€

- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarviota parempana. Toimintatuottojen ennustetaan ylittyvän talousarviosta 0,5 M€ Istekki Oy:n osakkeiden myyntivoitosta johtuen. Toimintamenojen ennustetaan ylittyvän 0,3 M€. Savilahden rakennusten purku viivästyi kohdistuen purkukustannuksia enemmän vuodelle 2022. Osittain ylitystä kompensoi henkilöstökulujen alittuminen.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELU -0,2 M€

- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarviota heikompana. Työmarkkinatukimaksujen ennustetaan ylittyvän 0,3 M€. Yrityspalvelun avustusten ennustetaan alittuvan 0,2 M€ EU-ohjelmakauden vaihtumisen aloituksen myöhästymisestä ja yritysavustusten vähäisestä myöntämisestä johtuen.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +1,8 M€

- Tällä hetkellä ennustetaan toteutuvan olevan hieman talousarviota parempi. Tämän mahdollistaa joukkoliikenteen kustannusten nousun paikkaamiseen ja koronan vaikutuksiin saatu ylimääräinen valtionosuus sekä hyvä matkustajamäärän kehitys. Saatuun avustukseen liittyy takaisinperinnän riski. Myyntivoittojen kertyminen on haasteellista ja osa valmisteilla olevista kaupoista saattaa siirtyä tuleville vuosille tai peruuntua. Tähän ennusteeseen on myyntivoitot arvioitu jäävän noin 1,6 M€ pienemmiksi, mikä on hyvin optimistinen tavoite. 1,6 M€:n vaje voitaneen kompensoida maanvuokratuotoilla sekä maankäyttökorvauksilla. Raaka-aineiden ja polttoaineiden kustannustason nousu voitaneen kompensoida muilla kustannussäästöillä.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN -0,8 M€

- Toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 0,82 M€. Tulovajetta ennakoidaan liikuntapaikkapalveluissa, jossa suurimpana yksittäisenä kohteina ovat Kuopio-halli ja Tahko Spa, sekä kaupunginteatterin, musiikkikeskuksen, kirjaston ja kansalaisopiston tuotoissa. Museokeskus sen sijaan ennustaa parannusta tuloihin 0,2M€ verran. Ulkoliikuntapaikkojen hoitokustannusten ja osittain energian kustannusten nousu kasvattavat kuluja 0,2 M€. Toimintakulujen säästöillä saadaan katettua osa tulomenetyksistä.

Palvelualueet ja taseyksiköt - talousarvion ja ennusteen erotus

KASVU JA OPPIMINEN -2,0 M€

- Toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 2 M€ (lautakunta esittänyt lisätalousarviota), joka perustuu varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvuun huomioituna 1.8. tehty indeksitarkistus. Kuluvan vuoden taloustilanteen toteutumiseen tuo lisäksi haasteita mm. lukiokoulu-tuksessa maksuttoman toisen asteen kustannusvaikutus, 1.8.2022 alkava tutkintokoulutukseen valmentava koulutus sekä koulukuljetuskustannusten kasvu.
- Valtio korvaa pakolaiskriisistä aiheutuvia kustannuksia, jotka muodostuvat mm. uusien perusopetuksen valmistavien luokkien perustamisesta ja luokkien henkilökunnasta.

PERUSTURVA -5,8 M€

- Palkankorotusten vaikutus n. 1,1 M€. Ylityspaine kohdistuu lastensuojelun laitostoihin ja tilavuokriin sekä kehitysvammaisten asumis-palvelujen (ml. laitoshoido) ja päivätoiminnan ostoihin ja vammaisten kuljetuspalveluihin. Vanhuspalveluissa ylityspaine kohdistuu asiakaspalvelu- ja vuokratyövoimaostoihin sekä hoitotarvike- ja polttoainekustannuksiin. ICT-kustannukset alittavat budjetin n. 0,6 M€. Aikuissosiaalityössä henkilöstömenot, palvelujen ostot ja avustukset alittavat budjetin yhteensä n. 0,4 M€.
- Ennusteessa ei ole huomioitu koronasta aiheutuvia kustannuksia, joiden toteuma on tammi-syyskuulta 3,7 M€. Valtionavustuksen haku käynnissä covid-19 kustannuksiin 7.10.-4.11.2022.

TERVEYDENHUOLTO -6,2 M€

- Terveystuotteen omien palvelujen osalta toimintakatteen ennustetaan ylittyvän n. 1,0 M€. Toimintatuotot alittavat n. 0,312 M€, asiakasmaksutuottoja saadaan arvioitua vähemmän asiakasmaksukattojen täytyttyä. Toimintakulut ylittyvät n 0,7 M€, johtuen uniapnealaitteiden määrän kasvusta, hoitotarvikkeista ja lääkkeistä, asiakaspalvelujen ostoista sekä lääkäri- ja hoitoväen ostopalveluista.
- Erikoissairaanhoidon menojen ylitystä ennustetaan n. 5,7 M€ (Kys 5,0 M€ ja muu esh 0,7 M€), tuloja saadaan n 0,5 M€ enemmän.

TASEYKSIKÖT (TILAPALVELUT JA PELASTUSLAITOS) -0,1 M€

- Tilapalveluiden toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Kouluviraston myynti siirtyy vuodelle 2023. Poistot 0,9 M€ ja purkukustannukset 0,4 M€ talousarviota suuremmat.
- Pohjois-Savon pelastuslaitos on maksanut työtuomioistuimen 2.5.2022 antaman tuomion mukaiset varallaolokorvaukset viivästyskorkoineen 1,2 M€. Työtuomioistuin käsittelee marraskuussa seuraavia Pohjois-Savon pelastuslaitokseen kohdistuvia varallaolokorvausvaatimuksia. Investointeihin sisältyvä puomitikasauton korityö 0,7 M€ ei toteudu vuonna 2022.

Rahoituslaskelma

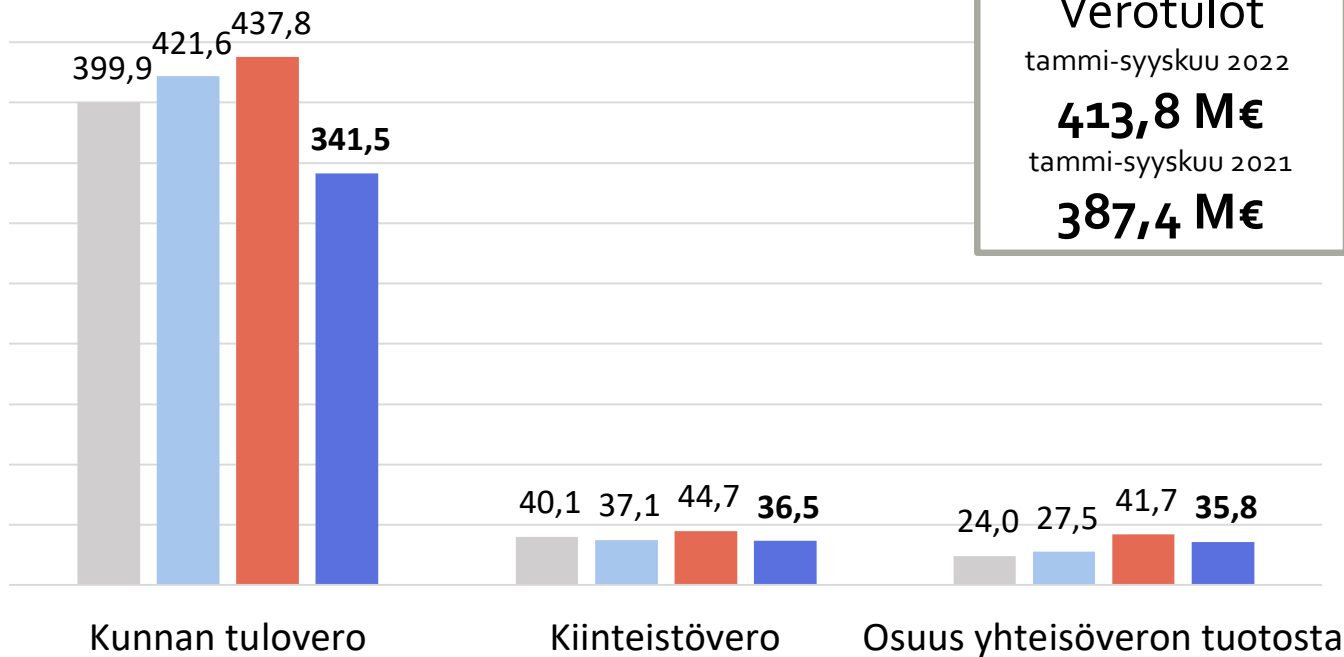
M€	TA + M 2022	Toteuma 30.9.2022	Ennuste 2022	Erotus TA/ Ennuste
Vuosikate	34,7	60,6	46,1	11,4
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset	-10,3	-6,6	-8,8	1,5
Toiminnan rahavirta	24,3	53,9	37,2	12,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-108,5	-75,9	-106,9	1,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5,2	0,8	5,3	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,4	10,5	13,9	0,6
Investointien rahavirta	-90,0	-64,6	-87,7	2,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-65,6	-10,7	-50,5	15,1
Antolainauksen muutokset	7,2	3,1	7,2	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	135,0	30,0	70,0	-65,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-61,1	-38,9	-53,6	7,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20,0	0,0	0,0	20,0
Lainakannan muutokset	53,9	-8,9	16,4	-37,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4,5	-16,5	-26,9	-22,4

Verotulot

Tammi-syyskuu

Verotulojen kertymä M€

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 30.9.2022

Verotulot
tammi-syyskuu 2022
413,8 M€
tammi-syyskuu 2021
387,4 M€

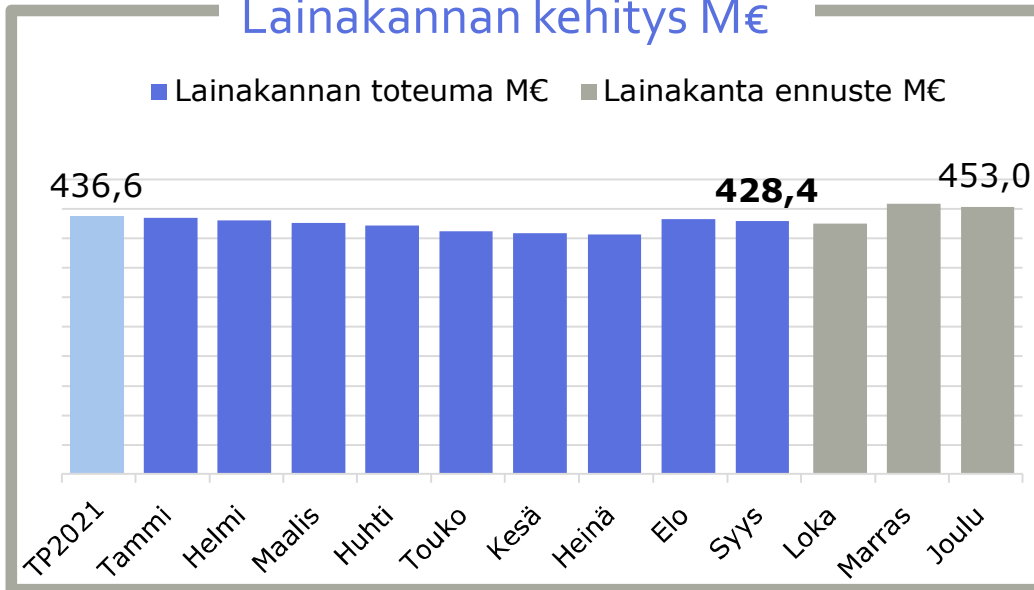
Verotuloennuste
2022
548,9 M€
Verotulot TA 2022
530,0 M€

Verotulojen toteuman
muutos ed. vuoteen
tammi-syyskuu
+26,4 M€
+6,8 %

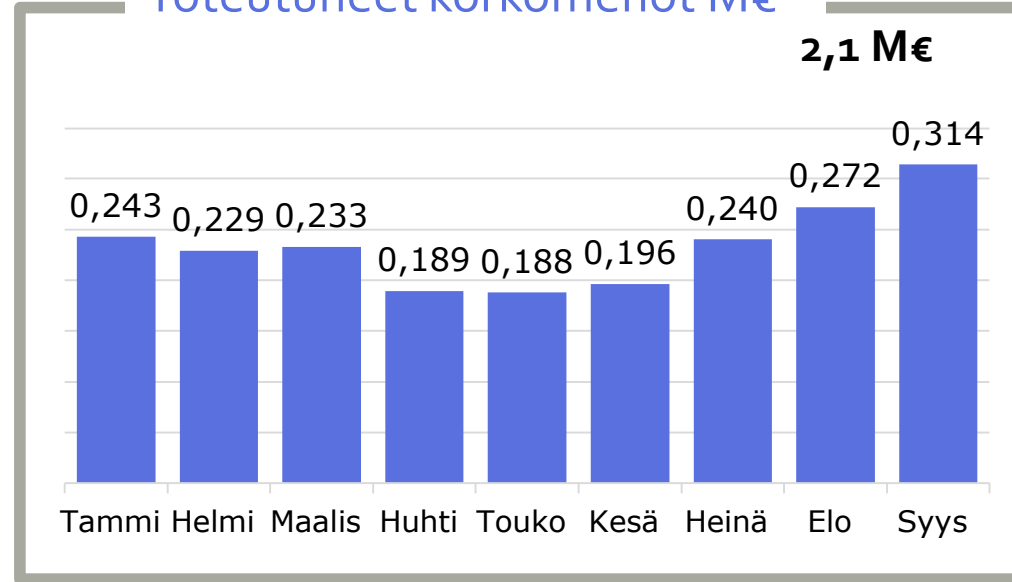
Lainakanta

Tammi-syyskuu

Lainakannan kehitys M€

Toteutuneet korkomenot M€

Lainaa per asukas
Ennuste 31.12.2022

3666 €

Keskikorko
30.9.2022

0,88 %

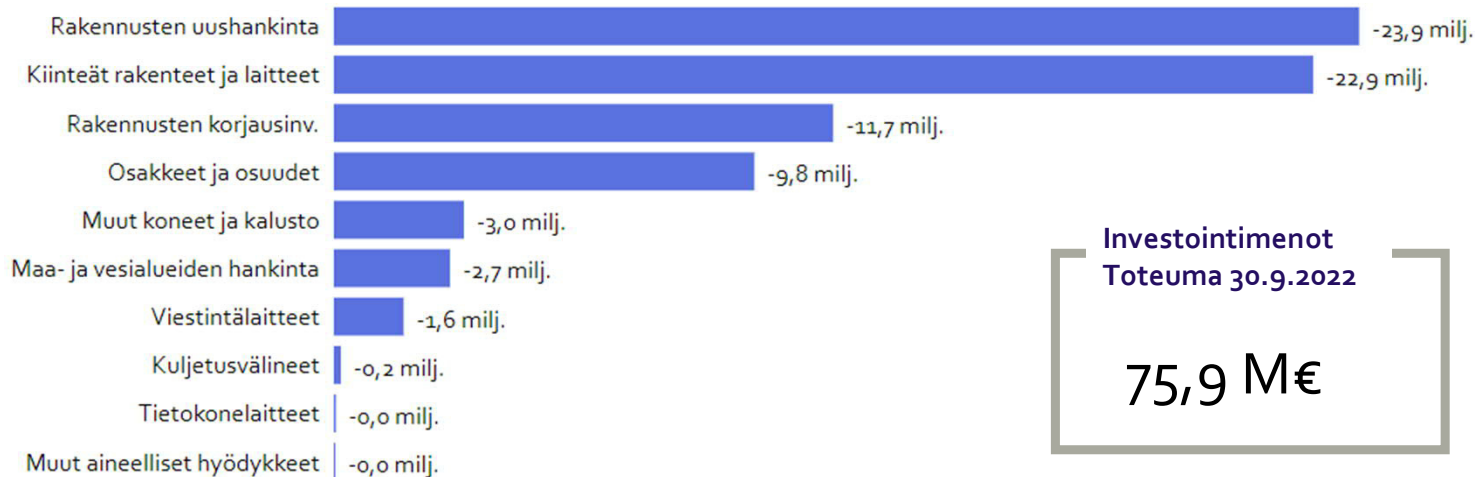
Lainamäärä
30.9.2022

428,4 M€

Investoinnit

Investointimenojen toteuma M€

Investointimenot
Toteuma 30.9.2022

75,9 M€

Tammi-syyskuu

Investointimenot
Ennuste 31.12.2022
tehty 30.9. tilanteesta

106,9 M€

Investointimenot
Talousarvio 2022

108,5 M€

Rakennusinvestoinnit TOP 6

Lumit, mus ja ilmaiset lukio	-9,3 milj.
Savilahden liikunta- ja tapaht	-6,0 milj.
Pienet investoinnit	-5,4 milj.
Niiralan koulu	-5,1 milj.
Riistaveden yhtenäiskoulu	-4,3 milj.
Alavan päiväkoti, Lastentie	-3,2 milj.

Yhdyskuntarakentaminen

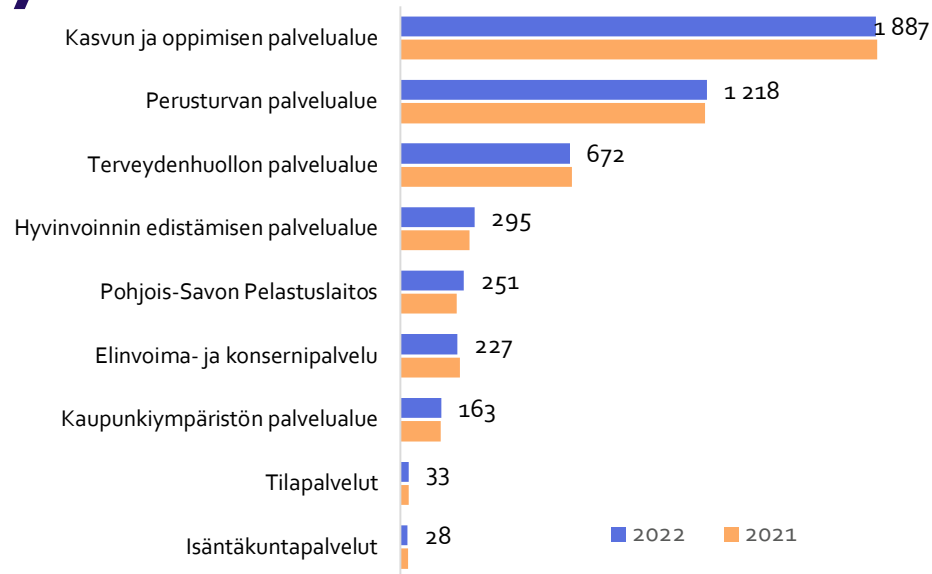
Kun.tekn./Liikenneväylät	-17,2 milj.
Liikuntapaikat	-3,1 milj.
Yl.alueet,puistot,virkistysal.	-2,5 milj.
Rahti-,matkustaja-,pienvenesat	-0,0 milj.
Yhteensä	-22,9 milj.

Henkilötyövuosien kehitys

Palvelualue	01-09/ 2022	01-09/ 2021	Muutos	Toteuma %
Keskusvaalilautakunta	0	3	-3	
Tarkastustoimi	1	1	0	50 %
Yleishallinto	3	3	0	75 %
Elinvoima- ja konsernipalvelu	227	236	-9	72 %
Kaupunkiympäristön palvelualue	163	161	2	73 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	295	275	20	74 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	1887	1893	-6	75 %
Perusturvan palvelualue	1218	1209	9	73 %
Terveystieteiden palvelualue	672	680	-8	75 %
Ydinkaupunki yhteensä	4466	4461	5	74 %
Taseyksiköt				
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	251	224	27	80 %
Isäntäkuntapalvelut	28	30	-2	64 %
Tilapalvelut	33	32	1	73 %
Taseyksiköt yhteensä	312	286	26	77 %
Yhteensä	4778	4747	31	74 %

Henkilötyövuosien toteuma verrattuna henkilöstösuunnitelmaan on syyskuun loppuun mennessä 1 %-yksikön pienempi kuin tasainen kertymä 75 %.

Tammi-syyskuu

Henkilötyövuodet ovat kasvaneet:

- Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella henkilöstöä on palkattu lisää liikuntapalveluihin, taidepalveluihin, museolle ja operatiiviseen tukipalveluun (Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hanke).
- Perusturvan palvelualueella kehitys on ollut suunniteltua maltillisempi sijaispuolan vuoksi.
- Pohjois-Savon pelastuslaitoksella virkoja on perustettu lisää varallaolojärjestelmän muuttumisen vuoksi.

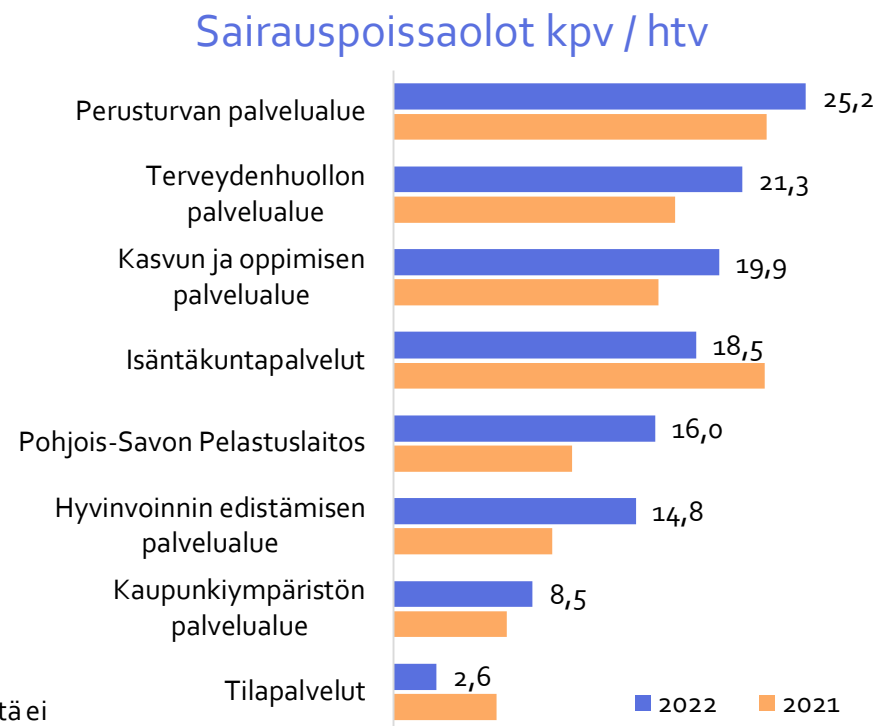
Henkilötyövuodet ovat vähentyneet:

- Elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueella henkilöstö on vähentynyt lomituspalveluissa.
- Kasvun ja oppimisen palvelualueella JUKO:n, JHL:n ja Jyty:n jäsenistön toukokuussa järjestämän lakon vaikutus on noin - 45 henkilötyövuotta. Vastaavasti kun henkilöstöä on palkattu lisää noin 39 henkilötyövuotta (varhaiskasvatus ja perusopetus), palvelualueen nettovaikutus on - 6 henkilötyövuotta.
- Terveystieteiden palvelualueella henkilökunta on vähentynyt sairaalapalveluissa sijaispuolan johdosta.

Sairauspoissaolojen kehitys

Tammi-syyskuu

Kalenteripäivää / henkilötyövuosi	Sairauspoissaolot			Tapaturmapoissaolot		
	2022	2021	Muutos	2022	2021	Muutos
Tammi-syyskuu						
Elinvoima- ja konsernipalvelu	27,5	20,6	6,9	2,4	1,8	0,6
Kaupunkiympäristön palvelualue	8,5	6,9	1,6	0	0,1	-0,1
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	14,8	9,7	5,1	0,4	0,7	-0,3
Kasvun ja oppimisen palvelualue	19,9	16,2	3,7	0,4	0,2	0,2
Perusturvan palvelualue	25,2	22,8	2,4	0,9	0,6	0,3
Terveydenhuollon palvelualue	21,3	17,2	4,1	0,5	0,4	0,1
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	16,0	10,9	5,1	1,4	0,2	1,2
Isäntäkuntapalvelut	18,5	22,7	-4,2	0	2,3	-2,3
Tilapalvelut	2,6	6,3	-3,7	0	0	0
Poissaolot keskimäärin	20,8	17,3	3,5	0,7	0,5	0,2

- Koronatilanteen kehittyminen, rajoitusten purku ja poissaolo-ohjeistukset ovat lisänneet merkittävästi sairauspoissaoloja varsinkin niissä palveluissa, joissa sosiaalista kanssakäymistä ei voida välttää.
- Mielenterveyteen ja käyttäytymiseen liittyvät syyperusteet ovat edelleen merkittäviä sairauspoissaolojen syitä samoin kuin tuki- ja liikuntaelin sairaudet.

Investointiosan seuranta 30.9.2022 ja ennuste vuodelle 2022

Investoinnit 1 000 €			TA+M 2022	Tot. 30.9.	TPE 2022
ICT-hankinnat					
Tietokoneohjelmistot					
Kaupunginhallitus		Menot	-121		-121
Tietokone- ja viestintälaitteet					
Kaupunginhallitus		Menot	-521	-333	-521
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta		Menot	-392	-203	-392
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-1 716	-1 145	-1 716
		Menot yht.	-2 750	-1 681	-2 750
Maa- ja vesialueet					
		Tulot	500	54	50
		Menot	-3 800	-2 715	-3 300
		Netto	-3 300	-2 662	-3 250
Yhdyskuntarakentaminen					
Satamat		Menot	-80	-43	-80
Kunnallistekniikka		Rah.osuus	3 675	303	2 900
		Menot	-25 705	-17 190	-27 200
		Netto	-22 030	-16 887	-24 300
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet		Menot	-4 075	-2 533	-4 475
Liikuntapaikat		Rah.osuus	800		800
		Menot	-5 270	-3 101	-4 770
		Netto	-4 470	-3 101	-3 970
		Tulot yht.	4 475	303	3 700
		Menot yht.	-35 130	-22 867	-36 525
		Netto	-30 655	-22 564	-32 825
Koneet ja kalusto					
Kaupunkirakennelautakunta		Menot	-33	-59	-92
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta		Menot	-1 183	-872	-1 183
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-2 930	-1 598	-2 930
Perusturva- ja terveystalokunta		Menot	-338	-130	-338
		Menot yht.	-4 484	-2 659	-4 543
Muut aineelliset hyödykkeet					
		Menot	-80	-38	-80
Osakkeet ja osuudet					
Kuopion Energia Oy:n pääomanpalautus		Tulot	1 600	1 605	1 605
Kuopion Pysäköinti Oy:n pääomittaminen (Savilahden pysäköintitalo)		Menot	-9 000	-9 000	-9 000
Muut osakkeet ja osuudet		Tulot	30	1 549	1 549
		Menot	-980	-820	-1 283
		Tulot yht.	1 630	3 153	3 153
		Menot yht.	-9 980	-9 820	-10 283
		Netto	-8 350	-6 667	-7 130
Ydinkaupungin investoinnit yhteensä					
		Tulot	6 605	3 510	6 903
		Menot	-56 224	-39 781	-57 481
		Netto	-49 619	-36 271	-50 578
Tilapalvelut					
Talonrakennus					
Koko hanke					
Kasvun ja oppimisen palvelualue (koulut ja nuorisotilat)					
Lumit, musiikki- ja ilmaisutaidon lukio	uusi	27 200	-7 061	-9 259	-11 500
Niiralan koulun peruskorjaus koulu- ja päiväkotikäyttöön	peko	15 500	-7 510	-5 083	-5 900
Riistaveden kouluratkaisu	uusi	13 600	-7 100	-4 270	-6 600
Syvänniemen alakoulu ja päiväkotitilat (0-2)	vuokra		-50	-7	-70
Jynkänlahden viipaleen korvaus uudisrakennuksella	vuokra		-50	-46	-46
Pirtin koulun laajennus ja muutostyöt	uusi	27 300	-300	-336	-352

Investoinnit 1 000 €

			TA+M 2022	Tot. 30.9.	TPE 2022
Hatsalan klassillinen koulu (korvaava uudisrakennus)	uusi	28 000	-100	-8	-12
		111 600	-22 171	-19 008	-24 480

Kasvun ja oppimisen palvelualue (päiväkodit) Koko hanke

Lastentien päiväkotit (Alava), 6 r	uusi	5 800	-3 564	-3 195	-4 290
Länsi-Puijon päiväkotit, 4 r	uusi	4 250	-100	-12	-30
Petosen päiväkotit, 8 r	uusi	6 500	-100		-15
Saarikellon päiväkotit, 6 r	uusi	4 700	-200	-3	-13
		21 250	-3 964	-3 210	-4 348

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja	uusi	45 400	-15 000	-6 012	-10 000
Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaus	peko	1 500	-50	-5	-50
Taidemuseon kokoelmatilat	uusi	3 400	-1 700	-675	-1 500
Keskuskentän jalkapallostadion	uusi		-150	-84	-150
Väestösuojien peruskorjaukset	peko	2 800	-200	-28	-28
		53 100	-17 100	-6 805	-11 728

Perusturvan palvelualue

Turvakoti	vuokra			-24	-30
				-24	-30

Palo- ja pelastustoimi

Neulamäen pelastusaseman uudisrakennus	vuokra			-5	-10
				-5	-10

Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat

	240	-60		-60
--	-----	-----	--	-----

Pienet peruskorjauskohteet

		-7 000	-6 548	-7 461
--	--	--------	--------	--------

Tulot

Kiinteistöjen myynnit			870		870
Savilahti, OKM:n avustus		750	375	225	375
Taidemuseon kokoelmatilat				280	280
Lvis-teknisten järj perusko				6	6
Tulot yhteensä			1 245	511	1 531

Tilapalvelut yhteensä

Tulot	1 245	511	1 531
Menot	-50 295	-35 601	-48 117
Netto	-49 050	-35 090	-46 586

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta

Tulot	331	637	896
Menot	-2 003	-544	-1 333
Netto	-1 672	92	-437

Investoinnit yhteensä

Tulot	8 181	4 658	9 330
Menot	-108 522	-75 926	-106 931
Netto	-100 341	-71 268	-97 600

Merkittävien investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueiden hankinnat

Maanhankintaneuvotteluihin käytetty aika on resurssien vähyden takia jäänyt vähäiseksi. Savon koulutus-
kuntayhtymältä ostettiin Sammakkolammentie 2:ssa sijaitseva kiinteistö. Säyneensalon saarella olevan kiin-
teistön kauppaan kaupunginhallitus päätti käyttää etuosto-oikeutta. Tahkolla on käyty katualueiden hankintaa
koskevia neuvotteluita.

Menot toteutuvat Savon koulutuskuntayhtymän kanssa tehdyn kiinteistökaupan takia talousarvion mukaista
suurempina, mitä varten valtuusto on myöntänyt lisävaltuuden maanhankintaa varten. Maanhankintamenojen
arvioidaan olevan vuonna 2022 noin 3,8 milj. euroa. Investointitulot toteutunevat kuitenkin arvioitua pienem-
pinä myytävien kiinteistöjen tasearvojen alhaisesta tasosta johtuen.

Yhdyskuntarakentaminen

Savilahti

Savilahden hankkeet ovat edenneet suunnitellusti: Hehkun Sydän -urakka ja moottoritien rampin työt jatkuivat
talvituon jälkeen maaliskuussa ja Voltti -urakan työt käynnistyivät huhtikuussa. Molemmat urakat ovat aika-
taulussa. Sarastuskaaren alueella on tehty kunnallisteknisiä töitä alueen talonrakennustöiden tahdissa. Niu-
vantien kevyen liikenteen väylän työt käynnistyivät keväällä ja Fingridin 110 kV:n linjan siirtotyöt ovat valmiina
Viäntö -pylvään erikoisvalaisua lukuun ottamatta.

Ydinkeskustan hankkeet

Puijonkuppeen ja Health Cityn alueella on jatkettu kunnallistekniikan rakentamista suunnitellusti. Väinölän-
men alueella ulkokuntosali ja Satamatorin saneeraustyöt ovat valmiina sekä mobiililava on hankittu. Maljapu-
ron sillan työt ovat käynnissä ja alueen väyliä rakennetaan rannan kauppahankkeen yhteydessä.

Katujen peruskorjaukset

Sammakkolammentien alikulun uusinta on tehty. Hannes Kolehmainen kadun ja Tuovilan tien sillan perus-
korjaus ovat käynnissä. Leväsentien - Rauhalahdentien saneeraus on käynnissä.

Täydennysrakentaminen

Petosen alue

Teollisuuskadun ja Kumpusaarentien sekä Leväsentien välinen kevyen liikenteen väylä ovat olleet tekeillä.

Asuinalueiden rakentaminen

Saaristokaupunki

Lehtorinteen alueen kunnallistekniikka on valmis.

Hiltulanlahden ja Vanuvuoren alueet

Hiltulanlahden III-alueen työt ovat käynnistyneet ja II-alueen viimeistelytyöt jatkuvat.

Liikuntapaikat

Puijon alue

Puijolla on jatkettu hiihtohissin uusimista ja tornin piha-alueen saneerausta. Maaliaukion jalkapallokentän uusiminen on käynnissä ja pesäpallokentän tekonurmen uusimistyöt on aloitettu.

Puijon luonto- ja maastopyöräreittejä on peruskunnostettu ja täydennysrakennettu Uudenmaan ELY-keskuksen avustamalla lähivirkistysalueiden rakentamishankkeella. Hanke päättyi heinäkuun 2022 loppuun. Rakentaminen eteni muutoin suunnitelmien mukaan, mutta rakentamisen ylikuumenemisestä johtuen rakentamisessa tapahtui viivästymistä ja kustannusten nousua alkuperäiseen suunnitelmaan nähden.

Lähiliikuntapaikat sekä ulkoilu- ja leikkipaikat

Lampipuiston, Luotipuiston, Taimistupuiston, Haarakastien ja Nuolimäenpuiston työt ovat edenneet suunnitellusti ja Kirveslahden uimapaikka on valmis.

Etelä-Kallaveden saariston kansallisen kaupunkipuiston alueella palveluvarustusta on parannettu peruskorjauksilla muun muassa laitureiden, opastuksen, nuotiopaikkojen ja kohteiden esteettömyyden parantamisen osalta. Lisäksi Hietasalon saareen on rakennettu uusi esteetön kota ja Iso-Miettiin uusi laavu. Myös sääksille on rakennettu uusia tekopesiä. Rahoituksessa on käytetty Uudenmaan ELY-keskuksen avustusta kansallisten kaupunkipuistojen rakentamishankkeisiin. Hanke päättyi syyskuun 2022 lopussa. Rakentaminen eteni muutoin suunnitelmien mukaan, mutta rakentamisen ylikuumenemisestä johtuen rakentamisessa tapahtui viivästymistä alkuperäiseen nähden ja kustannustaso nousi hieman alkuperäisestä suunnitelmasta.

Kaupunki on osaltaan osallistunut Tahkon ulkoilureitistön parantamiseen Huutavanholman ja Mäkiaution reitistön osalta. Hanketta on koordinoanut Tahkon kyläyhdistys ry.

Moottorikelkkareittiverkoston virallistaminen ja rakentaminen on viivästynyt valitusten ja henkilöstöressurssipulan takia. Reitin virallistamistoimitus alkoi vuonna 2022 välillä Kaislastenlahti–Tervon kunnan raja. Moottorikelkkareitistön virallistamista edistetään välillä Kuopio–Tahko.

Elinkeinoihin liittyvät hankkeet

Etelä-Kuopion yrityspuistoon kuuluvat alueet

Alueella on tehty asfaltointia ja viimeistelytyötä.

Maaseututaajamat

Karttulan alueet, Kurkimäki

Mt 443 kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen on valmis. Kohde toteutettiin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Nilsinä

Tahkomäentien parantamishanke on ollut käynnissä. Nilsian keskustan katujen parantamistyöt ovat käynnissä.

Juankosken alueet

Muuruveden kevyen liikenteen parantamishanke on käynnissä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa

Muut kohteet

Yksittäisten kohteiden investointimäärärahaa on käytetty pieniin parannuskohteisiin, kuten mm. kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä ulkovalaistuksen kehittämiseen.

Tilapalvelut

Talonrakennusinvestoinnit

Lumit, musiikki- ja ilmaisutaidon lukio

Kohde vastaanotettu 4.8.2022 ja koulu aloitti toimintansa 11.8.2022.

Niiralan koulun peruskorjaus koulu- ja päiväkotikäyttöön

Rakennus on valmistunut käyttöön. Hankebudjetti tulee alittumaan noin 3 miljoonalla eurolla. Hankkeen talous tarkentuu taloudellisessa loppuselvityksessä syksyn aikana, kun kaikki rahaliikenne on selvitetty.

Riistaveden kouluratkaisu

Työt kohteessa ovat edenneet aikataulussa. Työmaan ja koulun toiminnot ovat saatu sovitettua samalla kiinteistöllä hyvin yhteen eikä vaaratilanteita ole ollut. Vanhan koulun purkua valmistellaan siten että se voi alkaa aikataulussa heti keväällä 2023 koulujen päätyttyä.

Pirtin koulun laajennus ja muutostyöt

Rakennustyöt vuodelle 2022 valmistuneet. Viipale H otettu koulukäyttöön 15.8.2022.

Hatsalan klassillinen koulu (korvaava uudisrakennus)

Hatsalan koulun sijoittuminen ja koko on linjattu ja hankesuunnittelu jatkuu.

Lastentien päiväkoti (Alava)

Rakentaminen etenee aikataulussa. Sisävalmistusvaihe käynnissä ja pihatyöt valmiit.

Länsi-Puijon päiväkoti

Hankkeen etenemisen edellyttämä kaavoitustyö on kesken. Hankkeen on mahdollista edetä kaavoitustyön päätyttyä.

Petosen päiväkoti

Hankesuunnitelma on valmistelussa.

Saarikellon päiväkoti

Hankesuunnitelma on valmistelussa. Vanha päiväkotirakennus on purettu ja kaavamuutos vireillä.

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja

Hankkeen ensimmäinen vaihe eli kalliorakennusurakka on saatu päätökseen. Toinen vaihe eli väestönsuojatilojen sekä liikunta- ja tapahtumakeskuksen rakennustyöt ovat alkaneet myöhässä kalliorakennusurakan viivästymisestä johtuen.

Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaus

Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaushankkeen suunnittelutyöt ovat lähes valmiit. Hanke toteutetaan tavoitehintaisena projektinjohtourakkana ja siihen liittyvät hankinnat ovat valmistelussa.

Taidemuseon kokoelmatilat

Perustustyöt ovat valmistuneet. Yllättävä kallion louhinta toi lisätöitä ja aikatauluviivettä rakentamiseen. Urakoitsija ilmoitti pyrkivänsä kirimään viiveen ja aikaisempi aikataulu pitää näillä näkymin.

Keskuskentän jalkapallostadion

Hankkeen toteutusmuotona on yhteistoiminnallinen elinkaarimalli. Hankkeen jatkosta päättäminen eli mahdolliseen kehitysvaiheeseen siirtymisestä päättäminen tapahtuu kaupunginhallituksessa vuoden 2022 loppupuolella.

Väestösuojien peruskorjaukset

Nykytilanteen kartoitukset aloitettu Suurmäentien väestösuojasta.

Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat

Ei hankintoja vuonna 2022.

Pienet peruskorjauskohteet

Hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Aikatauluja ja kustannuksia on tarkennettu normaalimenettelyn mukaisesti hankkeiden aikana.

Vuokratilahankkeet

Syvänniemen alakoulu ja päiväkoti

Rakennustyöt etenevät aikataulussa.

Jynkänlahden viipaleen korvaus uudisrakennuksella

Kohde valmistunut 27.7.2022. Koulu aloitti toimintansa 11.8.2022.

Talousarvion 2022 valtuustoon nähden sitovat mittarit tavoitearvoineen

Mittarin nimi	Mittari	TP 2020	TP 2021	Tavoite 2022	31.3.2022	30.6.2022	30.9.2022
Suorituskykymittarit							
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	matkustajaa vuodessa	5.500.000	5.905.920	6 300 000	1 800 000	3 430 000	5 100 000
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue	%	92	92	96	94	94	89
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue	%	97	93	99	97	96	91
Teatterin ison salin täyttöaste	%	55	56	70	15	15	30
Kyky vastaanottaa jatkohoitoa tarvitsevia potilaita erikoissairaanhoidosta	Siirtoviivemaksut, €	202 620	444 708	220 000	206 000	369 521	768 000
Lyhytaikaisten potilaiden keskimääräinen hoitoaika	Hoitovuorokausien määrän keskiarvo	12	20	12	22,3	22,4	22,4
Ikäihmisten sosiaalipalvelujen tarpeen arvion odotusaika	vrk	14	28	9	19	11	12
Toimitilojen kokonaisneliömäärä	brm ²	661 577	651 335	665 000	658 035	657 054	667 268
Ulkoa vuokrattujen tilojen kokonaisneliöt	m ²	68 596	77 099	80 000	79 780	80 148	80 148
Taloudellisuusmittarit							
Kunnossapidon talvihoidon kustannukset	€/km	6 500	7 114	6 500	-		
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0-6 -vuotiasta lasta kohden	€	10 752	11 491	11 627	2 683	5 475	8 200
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7-15 -vuotias lapsi	€	9 922	9 989	10 140	2 553	4 965	7 642
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti	€	82,8	73,5	75,3	36,5	70,6	75,8
Suun terveydenhuollon käynnin keskiarvohinta	Keskiarvohinta €/käynti	120,00	142,18 brutto 104,07 netto	alle 120 €	108,95 €/brutto 75,52 €/netto	101,45 €/brutto 71,55 €/netto	132,18 €/brutto 97,39 €/netto
Kehitysvammaisten ja vammaisten ympärivuorokautisen hoivan kustannukset ml. laitoshoidon	M€	22,0	24,6	25,8	6,1	12,9	19,3
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, toimintakulut M€	M€	17,7	20,5	19,0	5,0	10,3	15,8
Keskimääräinen tilakustannus	€/brm ² /kk	9,77	10,74	10,50	11,21	11,07	11,13
Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuus M€	M€	12,041	12,639	11,128	3,093	6,016	-8,998
Vaikuttavuusmittarit							
Kunnossapidon talvihoidon asiakastytyväisyys	Asteikko 1 - 5	3,64	3,72	3,72			3,63
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0-6 v.	%	74,8	75,5	74,0	77,7	79,2	75,7
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä	kpl	15,3	16,8	17,3	4,3	8,1	12,1
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa	kpl	53 071	107 199	105 000	35 141	61 863	85 379
Hoitoon sitoutuminen mielenterveyspalveluissa	Käyttämättä jääneiden vastaanottoaikojen osuus	10 %	10 %	alle 5 %	10 %	11 %	11 %
Hoitoon sitoutuminen äitiys- ja lastenneuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa	Käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden vastaanottoaikojen osuus	5,3%	1,5 %	1,2- 1,5 %	1,5 %	1,9 %	2,2 %
Ympäri- ja vuorokautisen hoivan peittävyys	%	6,7%	6,9%	6,5%	6,4%	6,4%	6,4%
Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden siirtyminen kuntouttavaan työtoimintaan, %-osuus asiakkaista	%	35%	32,5%	30%	35,7%	35,3%	44,8%
Purettujen rakennusten kokonaisneliöt	brm ²	9508	13 269	23 000	941	2 290	2 963

Elinvoima- ja konsernipalvelut

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhosen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Koronaepidemia sekä Ukrainan tilanne ja siihen liittyvät pakotteet vaikuttavat kaupungin toimintaan ja talouteen. Vuoden 2023 talousarvion ja investointiohjelman valmistelu tapahtuu epävarmassa ja muuttuvassa toimintaympäristössä. Vuoden 2021 tilinpäätös oli ylijäämäinen verotulokehityksen, valtion maksamien koronatuojien ja osakkeiden myyntivoittojen ansiosta, mutta ne eivät kertaluonteisina ratkaise rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa.

Vuoden 2022 verotulojen ennustetaan toteutuvan 18,9 milj. euroa talousarviota parempana eli 548,9 milj. eurolla. Verotulojen merkittävän paranemisen taustalla on hyvä palkkasummakehitys ja veronpalautusten määrän pieneneminen sekä yhteisöverojen kehitys.

Työllisyyspalvelun talousarvion toteutumisessa on edelleen nähtävillä riski työmarkkinatukimenojen ylitykselle. Työmarkkinatukimaksujen kehitys on kääntynyt positiiviselle uralle huhtikuussa 2022. Tammi-syyskuussa 2022 työmarkkinatuen kertymä on noin 0,4 milj. euroa edellisvuotta pienempi. Mikäli työmarkkinatukimaksujen kehitys jatkuu nykyisellä uralla eikä pitkäaikaistyöttömyys lähde merkittävään kasvuun loppuvuonna, työmarkkinatukimaksuissa oleva ylityspaine on noin 0,3 milj. euroa.

Yrityspalvelun toimintamenojen ennustetaan alittuvan 0,2 milj. euroa. EU:n uuden rakennerahastokauden hidastuminen on viivästyttänyt uusien EU-hankkeiden alkamista ja tältä osin osa kaupungin vastinrahaa jää käyttämättä ja innovaatioekosysteemisopimuksen hankkeiden haku ja käynnistäminen on viivästynyt. Yrityshankkeisiin suunnattuja harkinnanvaraisia avustuksia on myönnetty budjetoitua vähemmän.

Elinvoima- ja konsernipalvelujen toimintakatteen toteuma on syyskuun lopussa -19,3 milj. euroa (73,6 %). Toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euroa talousarviota heikompana eli -26,3 milj. eurolla. Ennustettu ylitys johtuu em. työmarkkinatukimaksujen ylityksestä, jota pienentää yrityspalvelun toimintamenojen alittuminen. Muiden palvelualueen yksiköiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Sairauspoissaolot lisääntyivät 6,9 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti edelliseen vuoteen verrattuna, ollen nyt 27,5 pv/htv.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Venäjän hyökkäys Ukraina on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta ja kääntänyt energian, raaka-aineiden sekä ruoan hinnat jyrkkään nousuun. Samaan aikaan kuntien toimintaympäristö on suuressa muutoksessa sote-uudistuksen ja työllisyyden hoidon vastuiden siirtymisen myötä.

Talouden epävarmuus on heijastunut yritysten raaka-aineiden saatavuuteen ja kustannuksiin, mikä heikentää kannattavuutta ja vähentää yritysten investointikyvykkyyttä. Työvoiman saatavuudessa on edelleen haasteita. Yritystonttien kysyntä on jatkunut kuitenkin hyvänä ja huoli tonttien riittävydestä on kasvussa. Merkittäviä yrityshankkeita odottaa alueen asemakaavoitusta.

Ammattitaitoisen työvoiman puute on yhä haasteena lakisääteisten lomituspalvelujen toteutumiselle. Lomituspalveluyksikköjen (Sydän-Savo ja Ylä-Savo) yhdistyminen vuoden 2023 alusta aiheuttaa epävarmuutta määräaikaisten työsuhteiden jatkumista ajatellen, etenkin lomituspalvelun hallinnossa.

Meneillään on Haltuun-projekti, jonka tarkoituksena on koota hallinto- ja tukipalvelut suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tavoitteena on, että tehtävien uudelleenjärjestelyillä ja henkilöstön moniosaamisen sekä digitalisaation hyödyntämisellä pystytään suoriutumaan vähemmällä henkilökuntamäärällä, sujuvoittamaan palveluprosesseja ja vähentämään henkilöriskkejä. Valtuuston vuodelle 2021 hyväksytyyn talousarvion mukaan palvelualueiden johdon tukipalvelujen talous-, henkilöstö- ja yleishallinnon tehtävissä työskentelevät henkilöt kootaan henkilöstöhallinnollisesti talousjohtajan, henkilöstöjohtajan ja hallintojohtajan alaisuuteen. Uudistus on edennyt suunniteltua hitaammin ja osa uudistuksen toimeenpanosta jää vuodelle 2023. Muutoksen toimeenpano ja tukipalvelutehtävien uudelleenorganisointi valmistellaan syksyn 2022 aikana työryhmissä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Muutos viedään käytäntöön maaliskuun 2023 loppuun mennessä hyvinvointialueuudistuksen ja tilinpäätöksen rinnalla.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllösen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Myyntivoittotavoite talousarviossa on korkealla tasolla. Tavoitteen toteutuminen edellyttäisi muutaman ennakoidun riittävän suuren tonttikaupan toteutumista. Ukrainan sota vaikuttaa rakentamiseen ja asuntojen kysyntään. Tämä aiheuttaa myyntivoittojen toteutumiseen ennakoitua suurempaa epävarmuutta. Myyntivoittojen arvioidaan jäävän noin 1,6 milj. euroa pienemmiksi. Vaje voitaneen kompensoida maanvuokratuotoilla sekä maankäyttökorvauksilla. Maanvuokratuottojen ennakoidaan ylittyvän 0,7 milj. euroa ja maankäyttösopimusten 0,9 milj. euroa.

Vaikka joukkoliikenteen kustannustaso on voimakkaasti noussut, joukkoliikenteen tulos toteutunee 1–1,5 milj. euroa talousarviota parempana. Tämän mahdollistaa kustannusten nousun paikkaamiseen ja koronan vaikutuksiin saatu ylimääräinen valtionosuus sekä hyvä matkustajamäärän kehitys.

Raaka-aineiden sekä polttoaineiden hintojen nousu on vaikuttanut joukkoliikenteen lisäksi mm. kunnossapidon, rakentamisen sekä puunkorjuun kustannuksiin. Kustannusten nousu vaikuttaa eniten yhdyskuntarakentamiseen. Investointeihin varatun määrärahan ylittymiseen on olemassa reilun 2 milj. euron riski. Kustannusten nousun lisäksi raaka-aineiden ja materiaalien saatavuudessa on ollut haasteita.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut edellisestä vuodesta lähes 20 % ollen kuitenkin vielä hieman jäljessä koronaa edeltävän vuoden matkustajamäärästä. Tämä ennakoii kuitenkin hyvää lipputulokertymää.

Keskustan ja eteläisen alueen alueurakoiden kunnossapitosopimusten uusiminen Mestar Kuopio Oy:n kanssa ei toteudu suunnitellussa aikataulussa. Tähän on vaikuttanut lähtötietojen tarkistamiseen tarvittavien resursien niukkuus. Kunnossapidon jatkuvuus Mestar Kuopio Oy:n kanssa näillä alueilla kuitenkin turvataan siirtymävuosijärjestelyillä. Uudet sopimukset astuvat voimaan 1.10.2023.

Asuntotuotanto on jatkunut vilkkaana ja kuluvana vuonna uusia asuntoja arvioidaan valmistuvan noin 1 400. Ukrainan sotatilanteen myötä kuluttajien luottamus talouteen on heikentynyt selvästi ja tämä on vähentänyt jonkin verran asuntojen kysyntää. Myös rakentamisen hintataso on noussut, mikä tuo asuntomarkkinoille lisää epävarmuutta.

Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstöresursseissa on niukkuutta ja saatavuushaasteita. Henkilöstön liikkuvuus ja hakeutuminen toisten työnantajien palvelukseen on lisääntynyt. Tämä kuormittaa henkilöstöä ja aiheuttaa viivästymistä aikatauluissa sekä hiljaisen tiedon poistumista organisaatiosta.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Lähes kaikilla palveluprosesseilla on haasteita kuroa umpeen tulostavoitteita johtuen kevään koronavaikutuksesta asiakaskäyttämiseen. Vaikka syksy onkin lähtenyt liikkeelle suunnitelmien mukaisesti, ei alkuvuoden tulovajetta tulla saamaan kiinni.

Tulojen ennustetaan toteutuvan 0,82 milj. euroa alle talousarvion, josta teatterin osuus on 0,42 milj. euroa, liikuntapaikkojen 0,3 milj. euroa (Kuopio Halli ja Tahko Spa), kansalaisopiston 0,1 milj. euroa, musiikkikeskuksen 0,09 milj. euroa, kirjastopalvelujen 0,08 milj. euroa. ja kansalaisopiston osalta 0,06 milj. euroa. Sen sijaan museokeskuksen toimintatuotot ylittyvät 0,17 milj. euroa hyvän kesäkauden pääsylippumyynnin ansiosta.

Toimintakuluissa ennustetaan lisäystä inflaatiosta johtuvan kustannusten nousun vuoksi. Ulkoliikuntaliikuntapaikoille ennustetaan lisäystä 0,2 milj. euroa hoitokustannusten ja osittain energian hinnan nousun johdosta. Kustannuksia on jäänyt toteutumatta alkuvuoden osalta henkilöstökuluissa, esim. teatterin alkuvuoden tapahtumien peruuntumisesta. Näin ollen hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintakatteen ennustetaan ylittävän 0,82 milj. euroa (102 %).

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Koronatilanne aiheuttaa edelleen varovaisuutta asiakaskäyttämässä, mikä näkyy kaikissa palveluissa mm. ostopäätöksen tekemisessä viime hetkellä ja tilavarausten kautta. Joitain tapahtumia on siirtynyt pysyvästi nettiin, mikä on vähentänyt tilavuokrien tarvetta. Korkea inflaatio luo painetta kustannusten nousulle syksyn aikana. Korona voi vaikuttaa myös asiakaspalveluhenkilöstön poissaoloihin, mikä pahimmillaan voi sulkea toimintoja.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on ollut vuoden 2022 aikana suurempi, kuin mitä talousarviovaiheessa ennakoitiin. Tämä on aiheuttanut ylitystä palvelusetelimenoihin. Ylitykseen vaikuttaa myös palvelusetelin arvon indeksikorotus 1.8.2022, joka on hyväksytty kesäkuun lautakunnassa. Toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 2 milj. euroa talousarviosta.

Paineita talousarviossa pysymiselle aiheuttaa pitkittyvä Ukrainan kriisi. Uusia perusopetukseen valmistavia luokkia jouduttiin jo keväällä 2022 perustamaan kolme ja rekrytoimaan niille henkilökuntaa. Luokat ovat täynnä ja kesän aikana saapuneille joudutaan perustamaan ainakin kaksi, mutta todennäköisesti kolme uutta luokkaa. Jokainen perusopetukseen valmistava luokka tarvitsee opettajan, koulunkäynninohjaajan ja tilat. Näitä ei ole pystytty huomioimaan talousarvion laadinnan yhteydessä.

Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä entinen perusopetuksen lisäopetus, lukioon valmistava ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus yhdistyvät tutkintoon valmentavaksi koulutukseksi (TUVA). Uusi TUVA-koulutus edellyttää 1.8. alkaen laajempaa mahdollisuutta valinnaisiin opintoihin, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia koulutuksen järjestäjälle. Lisäksi TUVA-koulutuksen tiloista voi muodostua lisäkustannuksia 1.8. alkaen.

Lukion osalta ei ole tiedossa merkittäviä poikkeamia talousarvioon. Maksuttoman lukiokoulutuksen kustannukset eivät toistaiseksi ole aiheuttaneet huolta aiheuttanutta negatiivista poikkeamaa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Ukrainan kriisin pitkittyminen luo lisätarvetta järjestää palveluja varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, nuorisopalveluun sekä psykologi- ja kuraattoripalveluihin.

Koronaepidemia on kuormittanut suuresti varhaiskasvatuspalveluita ja teettänyt paljon ylimääräistä työtä esimiehillä. Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen on ollut haasteellista henkilöstön suuren sairauspoissaolomäärän ja sijaisten saatavuuden vaikeuden vuoksi. Edellisten syiden vuoksi myös henkilöstön täydennyskoulutuksiin on ollut vaikeuksia saada osallistujia.

Samoin perusopetuksessa, mutta myös nuorisopalveluissa, koronaepidemia on pitkäkestoisesti kuormittanut ja aiheuttanut paljon poikkeavia järjestelyjä. Kriisien ulkopuolinen työ, kuten verkostoyhteistyö ja kehittäminen, on jossakin määrin jäänyt kiireellisen työn jalkoihin ja viivästynyt. Koronan aiheuttamien poissaolojen johdosta laadukkaan palvelun toteuttaminen oli vaikeaa, kun sijaisia ei ollut saatavilla. Reuna-alueiden rekrytoinnit ovat osittain pitkittyneet ja kelpoisen henkilöstön saanti vaikeutunut, erityisesti määräaikaisiin tehtäviin.

Psykologien sijaisten rekrytointiongelmien aiheuttavat riskin palvelun laadulle ja henkilöstön työssäjaksamiselle. Psykologityön saatavuuden turvaamiseksi on jouduttu turvautumaan ostopalveluun. Henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle muodostaa myös riskin. Tavoitteena on hallittu siirtyminen ja palveluiden jatkuvuus normaalisti.

Perusturvan palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perusturvan toimintakatteen ylitykseksi ennustetaan n. 5,8 milj. euroa.

1.6.2022 ja 1.10.2022 voimaan tulleiden palkankorotusten vaikutus perusturvan palvelualueen henkilöstömenoihin on n. 1,1 milj. euroa.

Vanhuspalveluissa tehostetun palveluasumisen asiakasmaksutuottoihin arvioidaan ylitystä n. 0,9 milj. euroa. Vuonna 2021 sotainvalidien palvelujen ostot toteutuivat 0,27 milj. euroa alle budjetin, minkä vuoksi liikaa maksetut valtiokonttorin korvaukset vähennetään vuoden 2022 valtiokonttorin korvausennakoista. Kuluvan vuoden sotainvalidien ja -veteraanien palvelujen ostot alittuvat budjetissa n. 0,8 milj. euroa, mikä vähentää vastaavasti kuluvan vuoden valtionkonttorin korvauksia. Hoivapalvelujen asiakaspalvelu- ja vuokratyövoimaostoilla on kompensoitu henkilöstövajetta ja ostoihin ennakoidaan n. 0,55 milj. euron ylitystä, joka osittain katetaan henkilöstöbudjetin sisältä. Polttoaine- ja hoitotarvikekustannuksiin ennakoidaan n. 0,25 milj. euron ylitystä.

Vammaispalvelujen ylitys muodostuu asumisen ja päivätoiminnan asiakaspalvelujen ostoista, kuljetuskustannuksista ja omaishoidosta n. 3,8 milj. euroa. Asumispalveluissa ja päivätoiminnassa uudet kilpailutetut vuorokausihinnat tulivat voimaan 1.2.2022 alkaen. Ylitysennusteessa on huomioitu Vaalijalan laituskuntoutuksen suoritehintojen 30 % määräaikainen hinnanalennus ajalle 1.8.–31.12.2022. Vammaisten kuljetuspalvelut ovat lisääntyneet sen jälkeen, kun koronarajoituksia on purettu.

Lapsiperhepalvelujen ylitys muodostuu asiakaspalvelujen ostoista ja vuokrista n. 2,2 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostojen ylitys aiheutuu palvelutarpeen kasvusta ja asiakkaiden ohjautumisesta yhä enemmän erityistason laitoksiin kalliimpien palvelujen piiriin.

Aikuissosiaalityössä henkilöstömenojen, palvelujen ostojen ja avustusten arvioidaan toteutuvan yhteensä n. 0,4 milj. euroa alle budjetin.

Perusturvan ict-kustannukset toteutuvat n. 0,6 milj. euroa alle budjetin toteutumattomien ict-hankkeiden ja -integraatioiden vuoksi. Em. kustannuksia on kohdistunut osittain hyvinvointialueen ict-kehittämishankkeisiin.

Koronaan liittyviä kustannuksia perusturvaan on kirjautunut tammi-syyskuussa n. 3,7 milj. euroa. Valtioavustuksen haku vuoden 2022 covid-19 kustannuksiin STM:lle toteutetaan 7.10.–4.11.2022.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Vanhuspalveluissa hankala henkilöstötilanne vaikeuttaa palveluiden järjestämistä ja asiakkaan koko palvelupolun toimintaa omassa toiminnassa ja ostopalveluissa. Henkilöstön saatavuuden haasteet voivat hidastaa tai estää uusien ikäihmisten ostopalveluyksiköiden toiminnan käynnistymistä. Henkilöstötilanne aiheuttaa viivettä palvelujen käynnistämiseen ikäihmisten ja erityisryhmien omassa ja ostopalvelutuotannossa.

Vuoden viimeisellä kolmanneksella palvelutuotantoa kuormittaa asiakas- ja potilastietojärjestelmän koulutukset.

Energiajakelun ongelmia ennakoidaan varautumissuunnitelmalla. Tämä edellyttää nopeaa järjestäytymistä valmistelun käynnistämiseksi.

Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon asumispalvelujen kilpailutus (ml. päivätoiminta) on nostanut asumisen ja päivätoiminnan vrk-hintatasoa.

Lasten ja nuorten tilapäishoitoyksikkö Peippolan henkilöstön saatavuus on näyttänyt haasteena ja yksikön toiminta on jouduttu käynnistämään vaiheittain rajoitetulla asiakasmäärällä. Tämän vuoksi ostopalvelujen käyttämistä on jouduttu edelleen jatkamaan. Peippolaan kohdistuu palkka- sekä vuokratkustannuksia huhtikuusta 2022 alkaen. Peippolan kustannusvaikutuksia ei pystytä vielä arvioimaan, koska toiminnan täysimittainen aloittaminen on siirtynyt.

Vammaispalvelussa ja kehitysvammahuollossa asiakkuudet ovat yleensä pitkäaikaisia. Asiakkaiden toimintakyvyn heikentyessä myös asumispaikan muutoksia ja siirtymisiä raskaampaan palveluluokkaan esiintyy.

Vammaisten kuljetuspalvelun käyttö on lisääntynyt koronatilanteen helpottaessa, mikä tulee näkymään kohoavina kustannuksina.

Erityistason palvelutarpeen määrän kasvu on merkittävä riski lastensuojelun kiireellisten sijoitusten ja huostaanottojen kustannusten kasvulle. Riskinä on, että avohuollon tukitoimilla, esimerkiksi perhetyön eri työmuodoilla ei pystytä riittävästi vastaamaan tähän erityistason kasvavaan tarpeeseen.

Lastensuojeluilmoitusten määrä on lisääntynyt edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Koronapandemian aiheuttaman palveluvelan vuoksi riski lastensuojelun kiireellisten sijoitusten ja huostaanottojen kasvulle on edelleen olemassa. Samoin pakolaiskriisistä aiheutuu ennakoimatonta palvelutarpeen kasvua, joilla voi olla kustannuksia nostava vaikutus.

Toimeentulotukihakemusten määrässä on nähtävissä nousua kesän jälkeen. Yleinen kustannusten, erityisesti energian ja elintarvikkeiden hinnan nousu, voi loppuvuonna kasvattaa toimeentulotukihakemusten määrää ja siten lisätä kustannuksia. Pakolaiskriisi voi aiheuttaa perustehtävän osalta hakemusten käsittelyssä viivästy- mistä.

Terveydenhuollon palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perusterveydenhuollon toiminta ja talous on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti. Yhdeksän kuukauden perusteella toimintakulut tulevat ylittymään n. 0,7 milj. euroa. Suurimmat ylitykset tulevat olemaan lääkkeet, hoitotarvikkeet ja uniapnealaitteet, työvoiman vuokraus sekä leasingkustannukset. Toimintatulot alittuvat 0,3 milj. euroa talousarviosta. Asiakasmaksutuottojen kertymä vähenee vuoden loppua kohden asiakasmaksukattojen täytyttyä. Koronaepidemia aiheuttaa edelleen lisäkustannuksia mm. suojarusteiden ja siivousten osalta.

Vastaanottopalveluissa lääkäri työvoimaa on jouduttu ostamaan vuokrafirmoilta ennakoitua enemmän. Lääkäri työvoiman ostamista joudutaan jatkamaan loppuvuoden ajan.

Kokonaishoidon palvelusetelin käyttöä suun terveydenhuollossa on aktivoitu syksyllä jononpurkuviikoin, jolloin potilaat lähetetään jatkohoitoon yksityisille palveluntuottajille. Kokonaishoitopotilaita saadaan menemään yksityisille palveluntuottajille jatkohoitoon odotettua vähemmän.

Terveydenhoidon talousarviossa on pysytty, vaikka kasvatus- ja perheneuvonnan psykologin tekemiä kehitystasoarviotutkimuksia on jouduttu ostamaan kysynnän kasvun ja henkilöstövajeen vuoksi.

Uniapneapotilaiden määrän lisääntyminen on nostanut hoitolaiteiden tarvetta ja tarvekustannuksia. Asiakasmäärän vuoksi on jouduttu ostamaan tilapäisesti unihoitajan työtä. Harjulan viemäriremontointi jatkuu vuoden 2022 loppuun, mikä rajoittaa omien sairaansijojen käyttöä ja lisää ulkokuntaostoja. Sairaalan henkilöstöllä on ollut paljon poissaoloja mm. koronan takia, jolloin sijaistarve on ollut suuri.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin esitys Kuopion maksusuudeksi on 195,6 milj. euroa (sis. hoitopalvelut, Kuopion psykiatrian keskus, hammasopetusklinikan ja tartuntatautilääkkeet) sekä muu erikoissairaanhoidon 2,3 milj. euroa. Kuopion talousarvioon on varattu 185,3 milj. euroa erikoissairaanhoidon menoihin. Esityksen ja talousarvion ero on jo lähtökohtaisesti 12,6 milj. euroa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin lopullinen laskutus vuodelta 2022 kunnilta ei ole vielä tässä vaiheessa tiedossa. Sairaanhoitopiirin alijäämät pitää kattaa vuoden 2022 tilinpäätökseen mennessä. Tammi-syyskuun ennusteessa arvioidaan erikoissairaanhoidon ylittävän n. 5,2 milj. euroa toimintakatteen tasolla.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Koronaepidemian edelleen jatkuva leviäminen ja työvoimavaje muodostavat suurimmat riskit sekä palveluiden tuottamiselle että talouden toteutumiseksi. Syksyn aikana myös muut infektioaudit ovat aiheuttaneet poissaoloja. Neljännen rokotuskierroksen alkaminen vaatii edelleen rokottajaorganisaation ylläpitämisen isolla volyymilla.

Ukrainan pakolaisten saapuminen Suomeen ei juurikaan ole näkynyt vastaanottoinnassa.

Suun terveydenhuollon hoitojonossa olevien potilaiden määrä ei vähene vaan pysyy ennallaan purkamisyrietyksistä huolimatta. Hoitoon pääsyn kuuden kuukauden määräaika tulee ylittymään syksyn aikana. Jonossa olevien potilaiden hoitojen aloituksen pitkittyminen lisää kiireellisen hoidon tarvetta.

Hyvinvointialueelle siirtymiseen tarvittavat toiminnan muutokset vaativat aikaa henkilökunnan ohjeistukseen ja koulutukseen, minkä takia vastaanotot ruuhkautuvat loppuvuonna.

Koronaepidemian vaimenemisen seurauksena erikoissairaanhoidon purkaa jonoja ja jatkohoitoon ohjautuu vaikeampia potilaita.

Koronaepidemian aiheuttama hoitovelka ja patoutunut palvelujen kysyntä tulevat lisäävät erikoissairaanhoidon tarvetta ja samalla kuluja tämän vuoden aikana. Perusterveydenhuollon kyky vastata perustason sairaanhoidollisista tehtävistä on heikentynyt, koska työpanosta siirretään edelleen merkittävästi erilaisiin koronatoimiin. Tämän seurauksena hoitojonot kasvavat ja lopulta johtaa epätarkoituksenmukaiseen erikoissairaanhoidon palvelujen käyttöön. Toinen merkittävä omaa palvelutuotantoa rajoittava tekijä on henkilöstövaje.

Isäntäkuntapalvelut

Terveysjohtaja Pertti Lipposen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Tulot ja menot ovat toteutuneet taloussuunnitelman mukaisesti 9/2022 saakka. Toteutuneet kustannukset tasataan Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin välillä tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lääkärityövoiman saatavuus on edelleen huonoa.

Suun terveydenhuollon vastaanotolle hoitohenkilöstön saatavuus on vaikeutunut ja joudutaan käyttämään vuokratyövoimaa.

Keskusvaalilautakunta

Aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Keskusvaalilautakunnan toimintakatteen ennustetaan alittuvan 0,03 milj. euroa oikeusministeriön suorittaman kertakorvauksen ylittäessä talousarvion tuloarvion.

Tarkastustoimi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan mm. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kullakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kaupungin ulkoisesta valvonnasta kuntalain, hallintosäännön ja tarkastustoimiston toimintasäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi ja julkaista yhteenveto sidonnaisuuksista kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunnan alaisena hallinnon ja talouden tarkastusyksikkönä toimii tarkastustoimisto, jonka tehtävänä on Kuopion kaupungin hallintosäännön 90 §:n mukaan valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja toteuttaa hallinnon ja talouden tarkastusta sekä avustaa tilintarkastajaa. Tarkastustoimiston tehtävistä säädetään tarkemmin tarkastustoimiston toimintasäännössä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut tilivuoden 2021 arviointikertomuksen, joka on käsitelty kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Kaupunginhallitus on valmistellut arviointikertomuksessa esille nostetuista kysymyksistä vastineet valtuustolle. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt vastineet kokouksessaan 19.9.2022.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointityö etenee työohjelman mukaisesti.

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kuopion Tilapalvelut

Toimitilajohtaja Hannu Väänänen katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kuopion Tilapalveluiden toiminnallinen tulos on toteutunut seurantajakson aikana talousarvion mukaisena. Tilikauden poistot tulevat olemaan 0,9 milj. euroa talousarviota suuremmat. Kiinteistöjen myynnit toteutuvat talousarviota pienempinä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Toimintaympäristössä on kaksi globaalia kriisiä: korona ja Ukrainan sota. Näiden vaikutukset näkyvät energian ja rakennusmateriaalien hinnassa ja saatavuudessa, jotka tulevat vaikuttamaan meneillään olevien hankkeiden kustannuksiin ja valmistumisaikatauluihin. Seurantajakson aikana käynnissä olleet toimitilahankkeet ovat valmistuneet suunnitellusti aikataulujen puitteissa toimintaympäristön häiriötekijöistä huolimatta.

Energiamarkkinoiden epävarmuus näkyy jo tänä vuonna nousevina kustannuksina. Hintatason nousu tulee vaikuttamaan merkittävästi vuoden 2023 energiakustannuksiin. Tunnistettu sähköpulan riski edellyttää varautumista mahdollisiin sähkökatkoihin. Tulevia riskejä pienennetään kaupunkitasoisen energiansäästöohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä.

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Vs. pelastusjohtaja Paavo Tiitan katsaus ajalta 1.1. - 30.9.2022

Toiminta

Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa toimialan säädösten lisäksi vuosille 2021–2023 laadittu palvelutasopäätös ja strategia sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa tehty yhteistoimintasopimus ensihoitopalvelujen tuottamisesta. Pelastustoimen palvelutasopäätös on päivitetty vuoden 2021 alussa.

Pelastustoimessa ja ensihoidossa on saavutettu niille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Pelastustoimen palvelut ja ensihoitopalvelut on tuotettu hyvätasoisina palvelutasopäätösten sekä sopimusten mukaisesti.

Pelastuslaitos on suorittanut toimintasuunnitelman mukaisia tehtäviä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja pelastustehtävissä. Toiminnassa ei ole havaittu mainittavia poikkeamia. Pelastustoiminnan tammi-syyskuun 2022 tehtävämäärä oli 3 393, mikä on 14 % vähemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Ensihoitotehtävien määrä oli 19 240, mikä on 4 % enemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Palotarkastustehtäviä on suoritettu valvontakohteissa sekä hoito- ja huoltolaitoksissa 835 kpl mikä on 15 % edellisvuoden vastaavaa aikaa vähemmän.

Kuopion Petosen, Itkonniemen ja Nilsin uudet pelastusasemat otettiin käyttöön 1.1.2022. Sorsasalon pelastusasema aloitti toiminnan 1.7.2022. Uusista 24/7 asemista Leppävirta, Nilsä ja Riistavesi ovat aloittaneet toimintansa 15.8.2022. Keiteleen ja Suonenjoen 24/7 toiminta on alkanut 1.10.2022 ja Kiuruvesi sekä Lapinlahti aloittavat 1.12.2022.

Koronavirusepidemian vaikutukset

Pelastuslaitoksen valmiutta seurataan, sekä siitä raportoidaan sisäministeriöön ja aluehallintovirastoon.

Suunnitelma henkilöstövahvuuksien ylläpitämiseksi on laadittu. Henkilökunnan riittävyys varmistetaan työaikajärjestelyin ja mahdollisella hajasijoituksella. Hallinnon henkilöstöä on etätöissä ja kokoukset järjestetään tarvittaessa Teams-kokouksina. Ihmisten kokoontumista edellyttävissä turvallisuuskoulutuksissa sekä sisäisissä koulutuksissa hyödynnetään myös etäkokousyhteyksiä.

Maakunnan asukkaiden turvallisuusviestintää annetaan sosiaalisen median kanavissa sekä pelastuslaitoksen internetsivuilla. Pelastuslaitoksen henkilöstölle on lähetetty henkilöstötiedotteita aktiivisesti.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

	Talousarvio 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Toteuma %	Tp-ennuste 1 000 €
Toimintatuotot	30 767	24 015	78,1	31 719
Toimintamenot	29 494	24 119	81,8	30 565
Toimintakate	1 273	-104	-8,2	1 154
Poistot	853	723	84,8	898
Investoinnit, netto	1 672	-92	-5,5	438

Toimintatuottoihin sisältyy 868 601 euroa lokakuulle kuuluvia tuloja. Talousarviomuutosta ei ole viety kuntien maksuosuuslaskutukseen, tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Investointihankintojen osalta raskaiden ajoneuvojen alustojen toimitusten viivästymiset vaikuttavat toteumaan.

Työtuomioistuimen 2.5.2022 antaman tuomion mukaiset palkkasaatavat varallaolokorvauksista viivästyskorvoineen yhteensä 1 229 116 euroa on maksettu kesäkuussa. Palkkasaatavakorvauksia ei ole viety kuntien maksuosuuslaskutukseen, tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Koronavirusepidemian tuomat riskit voivat vaikeuttaa strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Pelastuslaitoksella on otettu huomioon resurssien tehostamisessa mm. etätyö- ja etäkokoustamismahdollisuus.

Turvallisuusympäristö on muuttunut radikaalisti Ukrainan sodan myötä. Suomella tilanne on toistaiseksi rauhallinen. Kasvanut kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuva kybervaikuttamisen uhka on tiedossa. Pelastuslaitos on kiinnittänyt huomiota väestönsuoja-asioihin ja tarvittavia asioita on otettu työstettäväksi, henkilövaraukset on päivitetty, keväällä on järjestetty väestönsuojeluun liittyviä koulutuksia, ja viranomaiset ovat tehostaneet yhteydenpitoa ja tilannetietojen jakamista.

Hyvinvointialuevalmistelu työllistää ja kuormittaa avainhenkilöitä, joka voi vaikuttaa myös strategisten tavoitteiden toteutumiseen.

Suomessa on pelastajapula. Pelastuslaitoksella on tunnistettu pelastustoiminnan ja ensihoitopalveluiden osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvät rekrytointiongelmat. Mikäli ammattitaitoista henkilöstöä ei saada rekrytoitua, sillä on vaikutusta palvelutason ylläpitämiseen. Pelastajapulan vuoksi on jouduttu tekemään valmiussiiroja eri asemien välillä, jotta hälytysvalmius on saatu turvattu, myös työsopimussuhteisia palomiehiä on palkattu määräaikaisiksi palomiehiksi.

Keskeisten tytäryhteisöjen osavuositarkastukset

Konserniyhteisöjen tulee omalla toiminnallaan tukea kaupungin strategia toteutusta.

Kaikkia konserniyhteisöjä koskevat seuraavat yhteiset tavoitteet:

- Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen mm. harjoittelupaikkoja tarjoamalla
- Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen investoinneissa, hankinnoissa ja palvelutuotannossa

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan johdon katsauksessa.

A. Kuopio-konsernin strategiset yhtiöt

Kuopion Energia -konserni

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Kuopion Energia-konsernin liikevaihtoennuste on 132 milj. euroa, joka ylittää budjetin 30 milj. eurolla. Koko vuoden liikevaihtoennuste on 23 milj. euroa, ja se ylittää budjetoidun liikevoiton lähes 9 milj. eurolla. Hyvä tulos perustuu budjetoitua kylmempään alkutalveen ja sähkön tukkumarkkinoilta saatuun budjettia korkeampaan hintatasoon. Tulosennuste kuitenkin vaihtelee merkittävästi sähkömarkkinoiden muutosten mukana.

Kuopion Sähköverkko Oy:n vuoden lopun liikevaihtoennuste on 20,4 milj. euroa, mikä on noin 0,5 milj. euroa alle tavoitteen. Liikevaihtoennuste on 3,8 milj. euroa, mikä on noin 1,5 milj. euroa alle budjetoidun.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ukrainan sota vaikuttaa laajasti Euroopan energiemarkkinoihin, mikä heijastuu Suomeen heikentyneenä sähkön ja polttoaineiden saatavuutena sekä voimakkaasti kohonneina hintoina. Kuopion Energia on hankkinut Venäjän tuonnin korvaavat polttoaineet kotimaasta. Polttoaineiden hinnat ovat nousseet kymmeniä prosentteja, eikä hintojen nousu ei rajoitu pelkästään tuontia korvaavaan osuuteen. Finnharvest Oy:n kanssa perustettu puunhankintayritys FH Energia Oy on merkitty kaupparekisteriin ja yhtiö on aloittanut toimintansa. Kuopion Energia on solminut Jättekukko Oy:n ja Kuopion kaupungin kanssa vuokrasopimukset energiapuuterminaaleista Heinälammirinteellä ja Sorsasalossa. Päästöoikeuksien hinta on painunut Euroopan synkkenevän talousnäkökuvan vuoksi noin kolmanneksen sotaa edeltävän tason alapuolelle. Kunnossapidossa ja rakentamisessa tarvittavien komponenttien ja materiaalien saatavuus on heikentynyt, minkä vuoksi Kuopion Energia on kasvattanut kriittisten varaosien ja materiaalien varastoaan.

Sähköjohdannaisten hinnat ovat nousseet voimakkaasti ja Kuopion Energia on voinut suojata sähkön myyntiään budjetoitua korkeampaan hintaan, mikä kompensoi nousevia polttoainekustannuksia. Johdannaisten hintojen nopea nousu johti vaikeuteen järjestää johdannaiskauppaa käyvälle pörssille riittävät käteisvakuudet. Vakuuksien hankinnasta pystyttiin sopimaan liikepankkien kanssa. Myös Kuopion kaupunki korotti Kuopion Energian käytettävissä olevaa konsernitililimiittiä. Lisäksi toteutettiin vaihtokauppa futuureista kahdenkeskiseen toimitussopimukseen, mikä pienentää vakuustarpeen kasvua tilanteessa, jossa johdannaisten hinnat lähtisivät nousuun. Vakuustilanne helpottaa spot-myynnin kasvaessa kohti talvea.

Paikallisessa mediassa on viime viikkoina ollut mielipidekirjoituksia, joissa on vaadittu sähkön myymistä kuopiolaisille kuluttajille alle markkinahinnan. Kuopion Energia on vastannut kirjoituksiin muistuttamalla, että yhtiö ei toimi vähittäismarkkinoilla ja että sähkön tuottajan tukkumarkkinalta saama tuotto tulee kuopiolaisien hyväksi kaupungin saamien osinkojen, toimitusvarmuuden, hintavakaan kaukolämmön ja vihreän siirtymän investointien rahoittamisen kautta.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Energia -konserni rekrytoi liiketoimintalähtöisesti, jolloin rekrytointitilanteissa toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja liiketoiminnan tarve ratkaisevat henkilövalinnat.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kesätyöntekijöitä oli tänä kesänä 16, ja opinnäytetöitä on työn alla useita eri liiketoiminnoille.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Konsernin strategian mukaisesti turpeen käyttöä energian tuotannossa korvataan biopolttoaineilla kasvavassa määrin. Uusia, polttamista korvaavia tapoja tuottaa kaukolämpöä selvitetään jatkuvasti. Jäähdytysratkaisujen myynti on vahvassa kasvussa. Sekä Savilahden alueen kaukojäähdytys että kiinteistökohtainen lämpöpumppuperusteinen jäähdytys ovat toteutukseltaan erittäin energiatehokkaita.

Kuopion Pysäköinti Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Tilikauden tulos 30.9.2022 on talousarviota parempi ja tällä hetkellä tulos näyttää hyvältä. Liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät ovat talousarviota ja toimintasuunnitelmaa paremmat. Tällä hetkellä rakennamme Kuopion Savilahden P-Sarastuskaaren pysäköintilaitosta (600 autopaikkaa) ja rakentaminen etenee suunnitelmien sekä budjetoinnin mukaisesti. Kauppakeskus Apajan vuokrausaste oli 30.9.2022 87 %.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Olemme hieman edellä sekä toiminnallisesti että taloudellisesti ennakoituista tavoitteista. Tilanne on tällä hetkellä hyvä.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen: Kuopion Pysäköinti Oy pyrkii omalla toiminnallaan parantamaan Kuopion kaupungin työllisyyttä ja käyttämään TE-toimiston palveluita hyväkseen tarvittaessa, kuten työkokeilua, palkkatukea ym. vaihtoehtoja. Tällä hetkellä emme ole rekrytoimassa uusia työntekijöitä yhtiöömme.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen: Kuopion Pysäköinti Oy:n toimintaperiaatteena ja vahvana tavoitteena on henkilöstön koulutusohjelmat eri muodoissa.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen: Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteita noudatamme siten, että otamme huomioon digitaalisilla palveluratkaisuilla ympäristöarvot ja pyrimme edistämään työhyvinvointia yhtiössämme. Tulevaisuuden visiona on kehittää myös pyörien pysäköintipalveluita.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Opiskelija-asuntojen vuokraustoiminta on ollut odotetun ja suunnitellun mukaista. Koko vuodelle asetettujen taloudellisten tavoitteiden savuttaminen näyttää 30.9. tilanteen perusteella realistiselta. Käyttöastetavoitteesta olemme jäljessä 0,4 % -yksikköä, mutta toimialalla loppuvuoden kuukaudet ovat liikevaihdon ja käyttöasteen näkökulmasta yleensä vahvimmat, minkä myötä tavoitteet saavutettaneen.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Taloudellisiin tavoitteisiin ei ole syyskuun lopun tilanteen perusteella tuossa poikkeamia. Suhdannetilanteen vuoksi Savilahden kampushankkeen aloitus on viivästynyt suunnitellusta. Hanke pyritään saamaan käynnistymään loppuvuoden tai viimeistään alkuvuoden 2023 aikana urakkakilpailutuksella.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Yhtiön toteuttamat investoinnit sekä kiinteistöihin liittyvät erilaiset mm. huolto-, korjaus-, kunnossapitotoimet työllistävät Kuopion alueen yrityksiä merkittävästi.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kesän 2022 aikana Kuopaksella työskenteli yhteensä 2 kesätyöntekijää.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Minna Canthin kadulle heinäkuussa valmistunut rakennus on A-energialuokan passiivitalo. Kohteessa hyödynnetään aurinkoenergiaa. Energiatehokkuuden parantamiseen tullaan tekemään investointeja loppuvuoden 2022 aikana, mm. automatisoidun lämmityksen säätöjärjestelmän ja automatisoidun ilmanvaihdon tehostuksen osalta. Kyseisillä toimilla on mahdollista pienentää yhtiön energiankulutusta hyvin merkittäviä määriä, keskimäärin n. 10 % sekä kaukolämmön että sähkönkulutuksen osalta.

Niiralan Kulma Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Niin operatiivinen toiminta, kuin talous ja rakennuttamisen investoinnitkin ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Investoinnit vuoden alusta ovat 8,4 milj. euroa. Tytäryhtiöfuusioihin liittyen operatiivisia toimintoja yhtenäistetään marraskuun aikana (mm. kiinteistönhoito).

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta tässä vaiheessa vuotta olemme edellä tavoitteessa. Liikevaihto tulee toteumaan noin 1,3 milj. euroa pienempänä kuin budjetoimme johtuen kiinteistöjen myynneistä loppuvuonna 2021. Kustannusten toteutuvat kuitenkin budjetoitua pienempänä, joten tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja ylittää tavoitteen.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Konserniyhteisöjen yhteisten tavoitteiden osalta toimimme kaupungin strategian mukaisesti liittyen työllisyyden, resurssiviisauden ja kiertotalouden kehittämiseen. Vahvistamme Kuopion kaupungin elinvoimaa tarjoamalla laadukkaita kohtuuhintaisia asuntoja vastuullisesti ja ympäristöystävällisesti kuopiolaisille ja Kuopioon muuttaville. Kehitämme kaupunkikuvaa rakentamalla viihtyisää asuinympäristöä niin uusille alueille kuin myös täydennysrakentamalla. Tuemme ja kehitämme yhteisöllistä ja osallistavaa toimintaa asukkaillemme. Uusi ympäristöohjelmamme 2021–2030 yhdessä Kuopio 2030 -toimenpideohjelman ja VAETS-energiatehokkuussopimuksen kanssa ohjaavat toimintaa energiatehokkuuden parantamisen suuntaan tavoitteellisesti. Olemme mukana konsernin yhteisissä energiansäästöavoitteissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Uusi hallitus on perehdytetty ja konserniohje hyväksytty kesäkuun hallituksessa. Hallitus huolehtii konserniohjeen mukaisesti siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritetty. Samoin sisäinen valvonta on järjestetty kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Kuopion Vesi Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Ajalla 1.1.-30.9.2022 liikevaihto on ollut 24,0 milj. euroa, joka on 74 % vuoden 2022 arvioidusta liikevaihdosta. Käyttökustannukset ovat olleet 10,8 milj. euroa, joka on 72 % koko vuodelle arvioiduista.

Tämänhetkisen ennusteen mukaan vuoden 2022 liikevaihto jää 230.000 euroa pienemmäksi kuin talousarviossa. Tämä johtuu myydyin vesimäärän pienenemisestä. Käyttökustannukset toteutuvat talousarvion mukaisesti.

Investoinnit ovat olleet 6,7 milj. euroa eli 54 % koko vuoden investoinneista. Ennusteen mukaan vuoden 2022 investoinnit tulevat olemaan 12 milj. euroa eli 400.000 euroa vähemmän kuin talousarviossa.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Loppuvuonna on mahdollisesti odotettavissa käyttökustannusten nousua johtuen maailmantilanteen epävakauksesta. Monet toimittajat, kuten kemikaalien ja materiaalien toimittajat, ovat ilmoittaneet hintojen noususta. Myös palveluntuottajat ovat nostaneet hintojaan.

Myyty vesimäärä on pienentynyt verrattuna aiempaan vuoteen ja tämä vaikuttaa liikevaihtoon.

Myös joidenkin komponenttien ja materiaalien saatavuudessa on hidastumista ja vaikeutta.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Vesi Oy rekrytoi liiketoimintalähtöisesti. Kuopion Vesi Oy tarjoaa kesätyö- ja harjoittelupaikkoja.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Vuonna 2022 Kuopion Vedellä on ollut 8 kesätyöntekijää. Kuopion Vesi tarjoaa opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja mahdollisuuden tehdä oppinäytetyö yhtiössä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Yhtiössä on meneillään koko vesihuoltotoiminnan kattava energiatehokkuus selvitys, johon sisältyy myös yhtiön vesijalanjäljen määrittäminen. Verkoston mallinnuksen avulla optimoidaan verkostovesien pumppausta ja näin saavutetaan mahdollisesti energiasäästöjä.

Savonia-ammattikorkeakoulu oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Vuosi 2022 on Savonian 30-vuotisjuhlavuosi, joka on näkynyt pitkin vuotta erilaisina tapahtumina ja julkisuustempauksina. Kesällä Savonia oli pääyhteistyökumppani MTV:n kanssa Suomi Areenalla. Teemana oli ilmastoturvallisuus ja ammattikorkeakoulujen rooli aluekehittämisessä.

Savonia haki ja valittiin Eurooppa yliopistokonsortioon [EU4Dual](#). Mukaan uusiin verkostoihin pääsi vain kaksi suomalaista korkeakoulua. Savonialle tuleva konsortiorahoitus on 2,4 milj. euroa.

Savonian saamien uusien tietojenkäsittelyn ja tuotantotalouden koulutusvastuiden valmistelu on jatkunut niin, että koulutukset alkavat syksyllä 2023. Savoniassa on vastattu laajemminkin osaajapulaan. Savonian opiskelijamäärät ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi. Savoniassa on tällä hetkellä keskimäärin 7700 tutkinto-opiskelijaa.

Kevään yhteishaussa amk-tutkintoon johtavassa koulutuksessa oli yhteensä 28 hakukohdetta, joista 21 päivätoimitusta ja 7 monimuotoitusta. Ensisijaisia hakijoita oli yhteensä 2493. Tutkintomääräennuste vuoden 2022 osalta on 1300 tutkintoa.

TKI-toiminta on jatkunut suunnitellulla tavalla, vaikka uuden rakennerahastokauden käynnistys on viivästynyt syksystä 2021 huhtikuun 2022 lopulle. Vahva tki-hankekanta mahdollistaa toiminnan jatkumisen ja resurssien tehokkaan käytön vuoden 2022 loppuun edellisen vuoden tasolla.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Opiskelijahyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota korona-ajan jälkeen. Opintojensa keskeyttäneiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna kääntynyt laskuun. Ohjauksellisesti erityisen huomion kohteena on ollut opintojen loppuunsaattamisen tehostaminen.

Venäjän sota Ukrainassa on kansainvälistenkin tutkinto-ohjelmien kannalta seurattava asia mm venäläisten tutkinto-opiskelijoiden lukuvuosimaksujen maksamisen seuranta. Savonia tarjoaa ilmaiseksi englanninkielisiä opintoja ukrainalaisille henkilöille avoimena ammattikorkeakouluopintoina. Myös väliaikainen opinto-oikeus on mahdollista saada, mikäli kotimaassa on ollut korkeakoulupaikka. Sota ei aiheuttanut merkittäviä vaikutuksia TKI- tai liiketoimintaan.

Liiketoiminnassa muutosta vuoden toisella puoliskolla aiheuttaa se, että Savonia luovutti betonia- ja kiviainestestauksen liiketoiminnan Mitta Oy:lle kesäkuussa toteutuneella liiketoimintakaupalla.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Savoniassa valmistuneiden työllisyysaste tutkinnon suorittamista seuraavan vuoden lopussa on Tilastokeskuksen mukaan 89 %. Maakuntaan heistä työllistyy noin 60 %.

Savonian henkilöstömäärä on lisääntynyt merkittävästi ja loppuvuodelle 2022 ennakoidaan henkilöstömäärän kasvun jatkuvan edelleen.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Ammattikorkeakoulun yhtenä perustehtävänä on tuottaa osaajia maakuntaan ja Kuopion tarpeisiin. Tämän konserniraportin valmistumisvaiheessa Savoniassa on läsnä olevana 7.733 opiskelijaa. Tutkintoon valmistuneita on alkuvuoden aikana yhteensä 714.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Savoniassa kestävä kehityksen keskeisenä periaatteena on, että kasvatamme hiilikädenjälkeämme perustehtävissämme ja eri toimenpitein pienennämme toimintamme hiilijalanjälkeä. Ammattikorkeakoulujen hiilijalanjäljen laskentapohjan mukaisesti laskettuna Savonian hiilikuorma olisi 3502 tCO₂ vuodessa. Savonia on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030. Savonia on mukana vahvana toimijana niin paikallisissa kuin valtakunnallisissa ja kansainvälisissä ilmastoturvallisuusverkostoissa. Tämä on myös 30-vuotisjuhlavuoden teemana.

B. Kaupungin palvelutuotannon tilojen hallintaan keskittyvät yhtiöt

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiön toiminta ollut jatkunut normaalisti. Rajalan koulu- ja päiväkotikiinteistön laajennushanke on valmistunut. Hiltulanlahden koulu- ja päiväkotikiinteistön laajennusvaihe on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja valmistuu alkuvuodesta 2023.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei merkittäviä toiminnallisia tai taloudellisia poikkeamia. Yhtiön taloustilanne on toistaiseksi riittävä. Hiltulanlahden laajennushankkeen lainoitus on hyväksytty ja nostetaan lokakuun lopulla.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Koulutilat ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen: yhtiöllä ei omaa työvoimaa.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Elinkaarihankkeissa on huomioitu jo kohteiden suunnitteluvaiheessa resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat. Itse Kiinteistöyhtiön eli hallinnon toiminnassa asiaa sivutaan vain välillisesti sidosryhmien (isännöinti, vakuutusyhtiö) toiminnan kautta sillä huolto ja ylläpito kuuluvat elinkaarisopimukseen.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiön toiminta sujunut suunnitelmien mukaisesti. Ei merkittäviä investointeja.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Talous pyörii suunnitelman mukaisesti. Yhtiön vuokratuotoista muodostuva tulovirta ei riitä kaikkiin hoito- ja pääomakuluihin ja yhtiö käyttää toistaiseksi konsernilimiittiä eron kattamiseen. Poistovara ei riitä tuloksen tasaamiseksi täysin nollatulokseksi, joka johtaa noin. 10 000 euron yhteisöveroon.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Keskuskenttä ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen. Pyrimme kuitenkin vaikuttamaan esimerkiksi painottamalla ylläpidossa paikallisia palveluntarjoajia.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen: yhtiöllä ei omaa työvoimaa.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Ylläpito- ja huoltotoiminnassa on pyritty huomioimaan resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat. Energiansäästötoimia suunnitellaan laaditun kartoitusraportin pohjalta.

C. Palveluliiketoiminnan yhtiöt, joiden kohdalla toimitaan in-house -periaatteella

Servica Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Servican toiminta on Q3:llä sujunut suunnitellusti. Hyvinvointialueen tukipalveluvalmistelu on jatkunut ja jatkuu edelleen yhteistyössä hyvinvointialueen tukipalveluvalmistelijoiden ja kuntien kanssa. Tähän mennessä Pielaveden kunta, Kiuruveden kaupunki, Varkauden kaupunki ja Lapinlahden kunta ovat tehneet päätökset kuntiensa / kaupunkiensa ruokapalvelujen siirrosta Servican tuotettavaksi. Servica on laatinut hyvinvointialueen haltuunotto-suunnitelman, riskienhallintasuunnitelman ja viestintäsuunnitelman yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Arvioimme, että hyvinvointialueen haltuunotto onnistuu vuoden vaihteessa suunnitellusti.

Pielaveden kunnan ruoka- ja siivouspalvelut tuottaminen siirtyi Servicalle 1.8.2022. Lapinlahden kunnan ruokapalvelutuotannon aloitus tapahtuu 1.11.2022. Varkauden kaupungin ruoka- ja siivouspalvelut siirtyvät Servicalle 31.12.2022. Kiuruveden kaupungin ruokatuotanto siirtyy Servicalle 31.12.2022.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Tavoitteemme sairaus- ja tapaturmapoissaolojen vähenemisestä ei ole toisella kvartaalilla toteutunut odotetun mukaisesti, vaan on ollut hienoisessa nousussa. Sairauspoissaolojen määrään on vaikuttanut pitkittynyt koronapandemia. Muiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta ei ole merkittäviä poikkeamia havaittavissa. Arvioimme saavuttavamme yhtiökokouksen asettamat tavoitteet tänä vuonna.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen: Servican palveluissa erityisesti laitoshuollossa, ruokapalvelussa ja välinehuollossa rekrytoidaan jatkuvasti uusia työntekijöitä. Valtakunnallisesti ja paikallisesti pulaa on välinehuoltajista ja laitoshuoltajista. Oppilaitosyhteistyötä on tiivistetty. Oppisopimuskoulutuksia on lisätty ja sitoutamme opiskelijoita jo opiskeluaikana yhtiön toimintaan. Olemme panostaneet yhtiön tunnettavuuden lisäykseen osallistumalla tapahtumiin ja messuille.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Servica on ottanut käyttöön ruokahävikinseurantajärjestelmän, joka on havaittu hyväksi työvälineeksi syntyvän hävikin seurantaan ja hävikinhallinnan toimenpiteiden määrittelyyn. Tulemme laajentamaan hävikkiyökalun käyttöä toiminnassamme. Servicalle on myönnetty Ekokompassi-sertifiointi toukokuussa 2022.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Servica Oy:n sisäistä valvontaa ohjaavat Kuopion kaupungin konserniohje, osakeyhtiölaki, kirjanpitolaki sekä muut toimintaa säätelevät Suomen ja EU:n lait ja säädökset. Servica Oy:n strategia ja arvot sekä sisäisesti laaditut ohjeistukset ovat olennainen sisäisen valvonnan toteuttamista ja seurantaan. Riskienhallinta on huomioitu merkittävänä osana sisäistä valvontaa Servican toimintaympäristössä.

Riskienhallinta on osa toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja seurantaan sekä tärkeä osa sisäistä valvontaa. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla on tarkoitus kehittää yhteisiä menettelytapoja sekä tunnistaa, arvioida ja hallita Servican toimintaan ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa häiriötön palvelutuotanto.

Toiminnallisten, taloudellisten ja strategisten riskien arvioinnit toteutettiin sekä vuonna 2021 että vuonna 2022 IMS-toiminnanohjausjärjestelmässä. Jokaisen riskin osalta arvioitiin ja päivitettiin sekä riskin todennäköisyys että vaikuttavuus.

Mestar Kuopio Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä liikevaihtokertymä on tasaantunut ja ollaan budjetoidulla tasolla. Kulukuri on pitänyt ja talous on tasapainossa. Loppuvuoden tulosenuste on hieman budjetoitua suurempi – tosin ero ei ole merkittävä. Investointeja on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Todennäköisesti loppuvuodesta toteutetaan varautumiseen liittyviä lisäinvestointeja.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Talous ja tavoitteet ovat kehittyneet hallitusti. Tehdyt ennakoivat toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi ovat onnistuneet ja tilanne on ja pysynee vakaana huolimatta markkinoiden epävakaa tilanteesta. Arvioiden mukaan merkittävin toiminnallinen epävarmuustekijä lähitulevaisuudessa on sopimusurakoitsijoiden riittävyys ja taloudellinen kestävyys.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Työllisyyden parantamiseksi on edelleen jatkettu työvalmennuksellisen toiminnan kehittämistä yhteistyössä kaupungin työllistämispalveluiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi erityistä huomiota on kiinnitetty työnantajamielikuvan parantamiseen ja oppilaitosyhteistyöhön. Toistaiseksi yhtiön tilanne on ollut hyvä, mutta tämä asia on erityisessä seurannassa. Resurssiviisauden ja kiertotalouden edistäminen on yhtiössä koottu vastuullisuusajattelun alle. Kalustohankinnoissa on painopistettä siirretty vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviin koneisiin sekä omissa hankinnoissa, että kilpailutuksissa. Tilaajayhteistyön edelleen kehittäminen on merkittävin vaikuttava asia entistä parempaan tulokseen pääsemiseksi myös vastuullisen toiminnan osalta. Vuoden 2022 ympäristöraportti on työn alla ja ilmestyy alkuvuonna 2023.

Järviseudun Työterveys Oy

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta on ollut hyvällä tasolla ja talous on tasapainoinen. Viimeisen vuosineljänneksen aikana odotetaan vielä kuukausilaskutuksen lievää kasvua resurssien parantuessa.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Talouden tuloksellisuus on tässä vaiheessa vuotta hyvällä tasolla, vaikka toimenpiteitä on tehty esimerkiksi perusmaksujen leikkaamiseksi vielä aiempaa enemmän.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Järviseudun Työterveys on osaltaan hoitanut Kuopion kaupungin koronaepidemiaa, joka on valitettavasti kuluneena vuonna heijastunut kaupungin henkilöstön lyhyiden sairauspoissaolojen kasvuna. Mielenterveyssyypereusteisten sairauspoissaolojen kasvua pyritään taittamaan työterveyshuollon palveluvalikoimaan lisätyillä psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotoilla. Kuopio on ottamassa käyttöön Järviseudun Työterveyden tarjoaman Aino -järjestelmän, joka edistää merkittäväällä tavalla työkykyjohtamista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Järviseudun Työterveys tarjoaa harjoittelupaikkoja fysioterapeutti- ja terveydenhoitajaopiskelijoille sekä tarjoaa töitä opintojen loppuvaiheessa oleville lääkäriopiskelijoille.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Henkilöstön etätöitä on lisätty edelleen, koska toimitilojen käyttöaste on korkea ja työhuoneita joudutaan jakamaan. Julkisten kulkuvälineiden käyttöä on päätetty lisätä työmatkojen kulkemisessa toissijaiseen työpaikkaan. Atk-laitteiden sähkönkäyttöä on pienennetty sammuttamalla laitteet työpäivän lopuksi. Kalusteita siirretään toimipisteiden välillä tarpeen mukaan.

D. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, KYS

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Tammi-syyskuun taloudellinen tulos oli 14,1 milj. euroa alijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana ylijäämä oli 13,5 milj. euroa. Viime vuoden ylijäämästä 7,9 milj. euroa johtui Kiinteistö-KYS Oy:n osakkeiden myyntivoitosta satunnaisissa tuloissa.

Jäsenkuntien maksuosuuksien oma toiminta oli 239,7 milj. euroa ja ulkokuntamyynä 62,6 milj. euroa. Jäsenkuntamyynä on edellistä vuotta 3 % pienempi ja ulkokuntamyynä 4 % pienempi kuin vuonna 2021. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakulut kasvoivat 4 % (13,5 milj. euroa).

Toiminta on tammi-syyskuussa 2022 jäljessä edellisen vuoden vastaavia lukuja erityisesti hoitajaksojen ja toimenpiteiden määrien osalta. Sitovien tavoitteiden osalta hoidettujen henkilöiden määrä on pysynyt edellisen vuoden tasolla ja terveysprosentti on laskenut merkittävästi, 0,4 %, edellisestä vuodesta.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ennusteen mukaan hoidettujen henkilöiden määrä tulee ylittämään tavoitteen ja terveysprosentti jää hieman tavoitteesta.

Viimeisin julkaistu tulosennuste on 13,8 milj. euroa alijäämäinen. Haasteena ovat olleet erityisesti vähentyneet toimintatuotot, kun sairaala ei ole kyennyt toimimaan normaalisti koronan, poissaolojen, työtaistelujen ja varautumisen takia.

Kuntayhtymä ei voi tehdä 2022 alijäämää soteuudistuksen vuoksi, joten kunnat joutuvat kattamaan alijäämän.

Konsernin tavoitteet ja tunnusluvut

A Kuopio-konsernin strategiset yhtiöt

Kuopion Energia Oy konserni

Tehtävä: Tukkusähkön ja kaukolämmön myynti, sähkön ja lämmön tuotanto sekä sähkön siirto

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	87,4	111,8	102,0	80,4	132
Tuloutus omistajalle	M€	10,4	8,9	7,4	7	9,2
Käyttökate-%	%	44,1	45,1	34,0	31	36
Omavaraisuusaste	%	27,9	31,0	30,0	34	35

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	87,4	111,8	102,0	80,4	132
Investoinnit M€	23,8	12,2	15,0	10,8	19,9
Myynti kaupungille M€	5,6	6,9	6,0	4,3	6
Takaukset kaupungilta M€	61,8	55,3	48,8	52,1	48,8
Kaupungilta saadut lainat M€	123,1	119,1	115,1	117,1	115,1
Tilikauden tulos M€	8,5	18,9	5,0	10,7	11,6
Osingot ja korot kaupungille M€*	10,4	8,9	7,4	7	9,2
Henkilöstökumäärä 31.12. (sis. määräaikaiset)	126	133	130	140	130

*Oletus: maksetut osingot tarkastelukautena edellisen vuoden tuloksesta

Sisältää myös pääomapalautuksen 1,6 M€ ja takausprovisiot

Kuopion Pysäköinti Oy

Tehtävä: Harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa ja liiketilojen vuokrausta

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	3,0	3,5	3,4	2,8	3,6
Tilikauden tulos	M€	-0,5	-0,03	-0,2	0,2	0,1
Omavaraisuusaste	%	86,8	87,8	85,3	90,1	91,0

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	3,0	3,5	3,4	2,8	3,6
Investoinnit M€	0,1	0,1	12,0	7,3	12,0
Takaukset kaupungilta M€	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Kaupungilta saadut lainat M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	-0,5	-0,03	-0,2	0,2	0,1
Henkilöstökumäärä 31.12.	7	6	6	6	6

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	9,7	10,7	11,0	8,4	11,0
Tilikauden tulos	M€	0	0	0	0,0	0,0
Käyttöaste	%	87,1	90,5	93,0	92,6	93,0
Asuinneliövelka	€/asm ²	727	684	650	689	650

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	9,7	10,7	11,0	8,4	11,0
Investoinnit M€	9,0	4,1	2,0	1,3	1,4
Takaukset kaupungilta M€	8,8	5,7	5,0	5,2	5,0
Kaupungilta saadut lainat M€	0	0	0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	0	0	0	0,0	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€ (maksetut takausprovisiot lainoista)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Henkilöstölukumäärä 31.12.	16	15	16	12	13

Niiralan Kulma Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	1,5	-8,5	1,4	4,1	3,5
Käyttöaste	%	97,3	96,7	97,5	97,7	97,5
Asuinneliövelka	€/asm ² max	592	570	<599	546	<600
Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelma (parannus vuoden 2015 tasosta)	%	5,1	5,2	>5	-	5,9

Koti Kuntoon -remontit kirjattu suoraan tulokseen, tulosvaikutus 1,7 M€ 2,5 M€ 3,65 M€ 2,7 M€ 3,5 M€

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	44,0	44,1	56,2	40,8	54,9
Investoinnit M€	22,5	16,1	17,9	8,4	17,9
Myynti kaupungille M€	2,9	3,0	2,9	2,4	2,9
Takaukset kaupungilta M€	35,0	32,7	45,0	42,6	45,0
Kaupungilta saadut lainat M€	0,1	0,1	1,4	1,0	1,0
Tilikauden tulos M€	0	-9,6	0	4,1	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.	151	146	155	142	145

Tavoite 2022 luvut ovat Niiralan Kulma sisältäen Kiinteistö-KYSin.

Kuopion Vesi Oy

Tehtävä: Toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii viemäriesien poisjohtamisesta ja käsittelystä.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 86 %, Siilinjärven kunta 14 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	30,0	31,8	32,0	24,0	32,0
Tuloutus omistajalle, korot	M€	4,25	4,4	4,4	3,3	4,4
Henkilöstön työhyvinvointi, sairauspoissaolot	pv/htv	8,5	16,1	10	14,7	14,0

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	30,0	31,8	32,0	24,0	32,0
Investoinnit M€	11,6	12,6	11,0	6,6	12,0
Myynti kaupungille M€	1,0	1,2	1,2	0,8	1,2
Kaupungilta saadut lainat M€	125,4	123,7	122,0	123,7	122,0
Tilikauden tulos M€*	-1,06	-0,8	0,0	0,8	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€	4,25	4,4	4,4	3,3	4,4
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	97	93	95	94	95

*verosuunnittelutarve, evl-poistot

Savonia-ammattikorkeakoulu oy

Tehtävä: Ammattikorkeakoululaissa määriteltyjen tehtävien hoitaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51 %, Varkauden kaupunki 22,28 %, Iisalmen kaupunki 22,76 %, Kiuruveden kaupunki 3,96 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	56,2	56,6	56,0	50,2	58,3
Suoritettut tutkinnot	kpl	1 288		1 460	851	1 320
Hiilijalanjälki	Hiilitonni kg 1000 CO2	2 350		1 500		3 302

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	56,2	56,6	56,0	50,2	58,3
Investoinnit M€	18,5	1,6	2,0	1,7	2,3
Myynti kaupungille M€*	0,1		0,1	0,1	0,1
Tilikauden tulos M€**	1,1	6,6	1,0	-0,6	1,0
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	513	544	520	566	565

* Ilman hankerahoituksia

** Vuoden 2020 osalta ei sisällä Opistotien myyntivoittoa

*** Vuoden 2020 osalta bruttoinvestoinnit

B. Kaupungin palvelutuotannon tilojen hallintaan keskittyvät yhtiöt**Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat**

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan koulu- ja päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0
Tilikauden tulos	M€	0	0	0	-0,2	0,0

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0
Investoinnit M€	0,0	2,5	1,25	2,1	2,8
Takaukset kaupungilta M€	67,6	66	63	63,0	65,0

Kiinteistö Oy Kuopion Keskusenttä

Tehtävä: Ylläpitää kiinteistöä

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	0,4	0,4	0,2	0,3	0,4
Tilikauden tulos ennen veroja	M€	0,1	0,06	0,0	0,0	0,0

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	0,4	0,4	0,2	0,3	0,4
Myynti kaupungille M€	0,4	0,4	0,2	0,3	0,4
Takaukset kaupungilta M€	2,2	2,0	1,6	1,6	1,6
Tilikauden tulos M€	0,1	0,06	0,0	0,0	0,0

Kiinteistö Oy Kuopion Luukas

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 87,29 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Tilikauden tulos	M€	0	-0,02	0	0,0	0,0

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	0,3	0,2	0,3	0,1	0,2
Takaukset kaupungilta M€	1,1	0,8	0,5	0,5	0,5
Tilikauden tulos M€	0	-0,02	0	0,0	0,0

C. Palveluliiketoiminnan yhtiöt, joiden kohdalla toimitaan in-house -periaatteella

Servica Oy

Tehtävä: Tukipalveluiden tuottaminen omistajille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 50,87 %, PSSHP 48,47 %, muut kunnat ja kuntayhtymät sekä konserniyhtiöt 0,66 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Tilikauden tulos	M€	1,7	1,5	2,0	0,9	2,1
Liikevaihto/tehty työpanos (HTV3) kasvaa 0,5 % vuodesta 2020	t€	-	105,5	-		
Asiakastyytyväisyys	0-5	3,68	3,62	3,69	1,31	3,69
Laatupoikkeamat vähenevät vuodesta 2021	Kyllä/ei	31	96	-		
Henkilöstön sairaus- ja tapaturmapoissaolot vähenevät vuodesta 2021	kalenteri-päivää /henkilö	22,6	21,8	-	16,2	20,8

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	97,1	99,3	105,0	77,8	105,0
Investoinnit M€	0,7	0,5	1,0	1,2	1,6
Myynti kaupungille M€	42,1	43,5	45,0	35,0	45,0
Kaupungilta saadut lainat M€	3,1	3,1	2,3	2,7	2,3
Tilikauden tulos M€*	1,7	1,5	2,0	0,9	2,0
Osingot ja korot kaupungille M€	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.	1 163	1 207	1 180	1 305	-

* Ostohyvitysten jälkeen

Mestar Kuopio Oy

Tehtävä: Kaupunkiympäristön rakentamisen ja kunnossapidon palvelujen tuottaminen Kuopio konsernille.

Tavoitteena laadukkaan ja kustannustehokkaan palvelutuotannon lisäksi vastata osaltaan Kuopion kaupungin kokonaiselinvoiman lisäämisestä voimassaolevan strategian painopisteiden mukaisesti.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 99,94 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€		36,4	35,0	26,0	35,0
Tilikauden tulos	M€		0,4	0,2	1,1	0,5

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	Toiminta osake-yhtiönä alkoi vuoden 2021 alusta	36,4	35,0	24,0	35,0
Myynti kaupungille M€*		32,1	34,5	23,8	34,5
Takaukset kaupungilta M€		-	-	0,0	0,0
Kaupungilta saadut lainat M€		6,2	5,9	6,2	5,9
Tilikauden tulos M€		0,4	0,2	1,1	0,5
Osingot ja korot kaupungille M€		0,26	0,2	0,2	0,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.**		187	188	228	190

* Sisältää myös sisäiset erät

** Vakituiset ja määräaikaiset henkilöt palveluksessa 31.12. Ei työllistettyjä tms.

Järviseudun Työterveys Oy

Tehtävä: Tuottaa laadukkaat työterveyshuoltopalvelut omistajilleen ja järjestämistä vastuun mukaisesti alueen yrityksille
Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 60,4 %, PSSHP 18 %, Siilinjärvi 12 %, Varkaus 9 %, Tuusniemi 0,2 %
Kuopion Vesi Oy 0,2 %, Mestar Kuopio Oy 0,2 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Mittarin tavoitetaso 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto	M€	9,8	9,5	9,0	7,5	9,5
Tilikauden tulos	M€	1,2	0,5	0,3	0,3	0,2
Omavaraisuusaste	%	68,0	72,8	70,0	75,8	76,0
Asiakastytyväisyys	(4-10)	8	v. 2022	9	ei mitattu	9

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	9,8	9,5	9,0	7,5	9,5
Investoinnit M€	0,1	0,2	0,0	0,3	0,3
Myynti kaupungille M€	4,33	4,08	4,0	3,3	4,4
Tilikauden tulos M€	1,2	0,5	0,3	0,3	0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	79	92 (htv 69)	79	90	90

D. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Tehtävä: Järjestää jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito, kehitysvammaisten erityishoito, perusterveydenhuolto ja siihen kiinteästi liittyvä sosiaalitoimi sekä huolehtia laissa säädettyistä muista tehtävistä
Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 55,86 %

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	Tavoite 2022	Toteuma 9/2022	Ennuste 2022
Liikevaihto M€	447,4	472,0	481,0	373,7	474,2
Investoinnit M€	41,5	43,9	75,8		75,8
Laskutus kaupungilta M€	185,0	193,5	193,8	143,1	
Tilikauden tulos M€	-9,9	4,6	0,0	-14,0	-13,7
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	4 188	4 277	4 395	4 338	4 322